

คู่มือการดำเนินการทางวินัย

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม
อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

สารบัญ

ลำดับ	เรื่อง	หน้า
๑	วินัยและการรักษาวินัย	๑
๒	วิธีก่อนการดำเนินการทางวินัย	๑๕
๓	การดำเนินการทางวินัย	๑๙
๓.๑	การตั้งเรื่องทางวินัย	๒๔
๓.๒	การยืมกรรมการจากสังกัดอื่น	๒๖
๓.๓	การคัดค้านกรรมการสอบสวนและผลของการคัดค้าน	๒๘
๔	การกันเป็นพยานและการคุ้มครองพยาน	๒๙
๕	การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง	๓๑
๖	การสอบสวนพิจารณา	๓๓
๖.๑	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑)	๓๓
๖.๒	บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา (แบบ สว.๒)	๓๙
๖.๓	บันทึกการแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (แบบ สว.๓)	๔๐
๖.๔	บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา (แบบ สว.๔)	๔๒
๖.๕	บันทึกถ้อยคำพยาน (แบบ สว.๕)	๔๓
๖.๖	รายงานการสอบสวน (แบบ สว.๖)	๔๖
๗	การลงโทษทางวินัย	๕๐
๗.๑	คำสั่งลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (แบบ ลท.๑ ลท.๒ ลท.๓)	๕๓
๗.๒	คำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง (แบบ ลท.๔)	๕๕
๗.๓	คำสั่งเปลี่ยนแปลงโทษทางวินัย กรณีปกติ (แบบ ลท.๕)	๕๗
๗.๔	คำสั่งเปลี่ยนแปลงโทษทางวินัย กรณีอุทธรณ์ (แบบ ลท.๖)	๕๘
๗.๕	คำสั่งเปลี่ยนแปลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง และให้กลับเข้าราชการ (แบบ ลท.๗)	๕๙
๘	การรายงานการดำเนินการทางวินัย	๖๐
๙	ปกิณกะ	๖๕
๑๐	ยาเสพติด	๗๔
๑๑	พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ	๗๕
๑๒	การให้ออกจากราชการ	๘๐
๑๒.๑	การสั่งพักราชการ และการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน	๘๓
๑๒.๒	การลาออกจากราชการ	๘๙
๑๓	สิทธิการอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์	๙๓
๑๔	การร้องทุกข์ และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์	๑๐๒
๑๕	บทเฉพาะกาล ด้านวินัย ด้านการให้ออกจากราชการ ด้านการอุทธรณ์และร้องทุกข์	๑๐๙

คัมภีร์นักวินัยมืออาชีพ

๑. วินัยและการรักษาวินัย

ข้อมูล ณ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ รวม ๒๘๐ ข้อ

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๑. คำว่า “วินัย”	๑.๑ ความหมาย	มี ๒ ความหมาย คือ ๑.๑.๑ ระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนความประพฤติที่กำหนดให้ข้าราชการต้องยึดถือปฏิบัติ ๑.๑.๒ ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมว่าสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของวินัยได้	๑.๑ คู่มือการดำเนินการทางวินัย พนักงานส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ หน้า ๒
	๑.๒ ประเภท	มี ๒ ประเภท คือ ๑.๒.๑ วินัยอย่างไม่มีร้ายแรง ๑.๒.๒ วินัยอย่างร้ายแรง	๑.๒ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๒๖ วรรค ๓
	๑.๓ ฐานความผิด	มี ๑๘ ฐาน (ดูข้อ ๒ ประกอบ)	๑.๓ ข้อ ๖-๒๓
	๑.๔ สถานโทษ	มี ๕ สถาน ได้แก่ ๑.๔.๑ วินัยอย่างไม่มีร้ายแรง (๑) ภาคทัณฑ์ (๒) ตัดเงินเดือน (๓) ลดขั้นเงินเดือน ๑.๔.๒ วินัยอย่างร้ายแรง (๔) ปลดออก (๕) ไล่ออก	๑.๔ ข้อ ๒๕ วรรค ๒ หมายเหตุ สถานโทษทางวินัยของพนักงานจ้าง/ลูกจ้าง มี ๕ สถาน คือ ภาคทัณฑ์/ตัดค่าตอบแทน/ลดค่าตอบแทน/ไล่ออก ตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง พ.ศ. ๕๙ ข้อ ๔๘ วรรค ๒
	๑.๕ ลักษณะเฉพาะ	มี ๓ ประการ ดังนี้ ๑.๕.๑ ไม่มีอายุความ (หากมีมูลว่ากระทำผิด นายก อบท.สามารถดำเนินการทางวินัยได้ตลอดเวลา ตราบที่ยังรับราชการอยู่) ๑.๕.๒ ต้องมีสถานภาพเป็นข้าราชการ (จึงจะถูกดำเนินการทางวินัยได้ เว้นเสียแต่ก่อนออกจากราชการถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนตามกฎหมาย โดยนายก อบท.ต้องสั่งตั้งกรรมการสอบสวนใน ๑๘๐ วันนับแต่วันพ้น หากล่วงเลยระยะเวลาดังกล่าวแล้ว	๑.๕.๑ แนวทาง กพ. ๑.๕.๒ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย ข้อ ๒๘ วรรค ๑, ๒

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		จะตั้งกรรมการสอบสวนมิได้) ๑.๕.๓ เป็นอำนาจของนายก อบท.สังกัดปัจจุบัน ในการออกคำสั่งตั้งกรรมการสอบสวนและ คำสั่งลงโทษ	๑.๕.๓ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัยฯ ข้อ ๘๕ วรรค ๑ (เทียบเคียง)
๒. ฐานความผิดทางวินัย	มีทั้งหมด ๑๘ ฐาน ข้อสังเกต ๑. ฐานล่วงละเมิด หรือคุกคามทาง เพศ มิได้ใช้เช่น พลเรือน หากมี การกระทำผิดเกิด ขึ้นให้ลงโทษฐาน “ประพฤติชั่ว” ๒. จะได้ยกองค์ประ กอบความผิดแต่ ละฐานมาอธิบาย พอสังเขป ๓. “องค์ประกอบ ความผิด” มีทั้ง องค์ประกอบกาย นอก ได้แก่พฤติ กรรม หรือการ แสดงออกในการ กระทำ และองค์ ประกอบภายใน ได้แก่ จิตใจ ความ รู้สำนึกในการ กระทำ	ได้แก่ ๒.๑ ฐานไม่สนับสนุนการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ ๒.๒ ฐานไม่ซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม - องค์ประกอบความผิด ๑. มีหน้าที่ราชการ ๒. ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่ซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม ฐานอาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจ หน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ - องค์ประกอบความผิด ๑. มีหน้าที่ราชการ ๒. อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจ หน้าที่ราชการของตน ๓. หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบ “ฐานทุจริต” เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง - องค์ประกอบความผิด ๑. มีหน้าที่ราชการ ๒. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ราชการโดยมิชอบ ๓. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ ที่ไม่ควรได้ ๔. มีเจตนาทุจริต ๒.๓ ฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี หรือ ความก้าวหน้าแก่ราชการ - องค์ประกอบความผิด ๑. มีหน้าที่ราชการ ๒. ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิด ผลดี หรือความก้าวหน้าแก่ราชการ ๒.๔ ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความ อดสาหัส/ไม่เอาใจใส่/ไม่ระมัดระวังรักษา	๒.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัยฯ ข้อ ๖ ๒.๒ ข้อ ๗ วรรค ๑ ข้อ ๗ วรรค ๒ ข้อ ๗ วรรค ๓ ๒.๓ ข้อ ๘ ๒.๔ ข้อ ๙ วรรค ๑

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		ประโยชน์ของราชการ/ฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ - องค์ประกอบความผิด ๑. มีหน้าที่ราชการ ๒. ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่มีความอุตสาหะ/ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่เอาใจใส่/ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของราชการ/ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความประมาทเลินเล่อ ฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง - องค์ประกอบความผิด ๑. มีหน้าที่ราชการ ๒. ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ ๓. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ๒.๕ ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติ ครม. และนโยบายของรัฐบาล - องค์ประกอบความผิด ๑. มีหน้าที่ราชการ ๒. ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติ ครม. หรือนโยบายของรัฐบาล และเกิดความเสียหายแก่ราชการ ฐานจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติ ครม. หรือนโยบายของรัฐบาล เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง - องค์ประกอบความผิด ๑. มีหน้าที่ราชการ ๒. จงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติ ครม. หรือนโยบายของรัฐบาล ๓. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง	ข้อ ๙ วรรค ๒ ๒.๕ ข้อ ๑๐ วรรค ๑ ข้อ ๑๐ วรรค ๒

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		๒.๖ ฐานไม่สนใจและรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหว อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ และไม่ป้องกันภัยอันตรายนั้นจนเต็มความ สามารถ - องค์ประกอบความผิด ๑. ไม่สนใจและรับทราบเหตุการณ์ เคลื่อนไหวอันอาจเป็นภัยอันตราย และ ๒. ไม่ป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิดแก่ ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ ๒.๗ ฐานเปิดเผยความลับของทางราชการ - องค์ประกอบความผิด ๑. มีความลับของทางราชการ ๒. นำความลับของทางราชการไปเปิดเผย ฐานเปิดเผยความลับของทางราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้าย แรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง - องค์ประกอบความผิด ๑. มีความลับของทางราชการ ๒. นำความลับของทางราชการไปเปิดเผย ๓. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่าง ร้ายแรง ๒.๘ ฐานขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชา - องค์ประกอบความผิด ๑. มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ๒. เป็นการสั่งในหน้าที่ราชการ ๓. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการ ๔. มีเจตนาขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยงที่ จะไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว - แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามจะทำให้ เสียหายแก่ราชการ หรือไม่รักษา ประโยชน์ของทางราชการ หรือเป็น คำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องเสนอ ความเห็นเป็นหนังสือทันทีให้ทบทวน ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันตามคำสั่งเดิม เป็นหนังสือต้องปฏิบัติตาม (ไม่ผิดวินัย ฐานนี้) ฐานขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชา เป็นเหตุ ให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็น	๒.๖ ข้อ ๑๓ ๒.๗ ข้อ ๑๒ วรรค ๑ ข้อ ๑๒ วรรค ๒ ๒.๘ ข้อ ๑๓ วรรค ๑ ข้อ ๑๓ วรรค ๒

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง - องค์ประกอบความผิด ๑. มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ๒. เป็นการสั่งในหน้าที่ราชการ ๓. เป็นคำสั่งที่ขัดด้วยกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการ ๔. มีเจตนาขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ๕. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ๒.๙ ฐานกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน - องค์ประกอบความผิด ๑. มีการปฏิบัติราชการ ๒. การปฏิบัติราชการนั้นเป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน - เว้นแต่ ๑. ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ หรือ ๒. ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว ๒.๑๐ ฐานรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา - องค์ประกอบความผิด ๑. ต้องมีการรายงานต่อผู้บังคับบัญชา ๒. การรายงานนั้นมีข้อความอันเป็นเท็จ หรือมีลักษณะปกปิดข้อความจริงซึ่งควรต้องแจ้งด้วย ฐานรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง - องค์ประกอบความผิด ๑. ต้องมีการรายงานต่อผู้บังคับบัญชา ๒. การรายงานนั้นมีข้อความอันเป็นเท็จ หรือมีลักษณะปกปิดข้อความจริงซึ่งควรต้องแจ้งด้วย ๓. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ๒.๑๑ ฐานไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ - องค์ประกอบความผิด ๑. มีระเบียบและแบบธรรมเนียมของทาง	๒.๙ ข้อ ๑๔ ๒.๑๐ ข้อ ๑๕ วรรค ๑ ข้อ ๑๕ วรรค ๒ ๒.๑๑ ข้อ ๑๖

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		ราชการกำหนดไว้ ๒. ไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการนั้น ๒.๑๒ ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ - องค์ประกอบความผิด ๑. มีหน้าที่ราชการ ๒. มีการละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการนั้น ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ตั้งแต่ครั้งวันขึ้นไปแต่ไม่เกิน ๑๕ วัน) - องค์ประกอบความผิด ๑. มีหน้าที่ราชการ ๒. ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ๓. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง - องค์ประกอบความผิด ๑. ละทิ้งหน้าที่ราชการ ๒. ติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน ๓. โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ๒.๑๓ ฐานไม่สุภาพเรียบร้อย.. ฐานไม่รักษาความสามัคคี.. ฐานกลั่นแกล้งกัน.. ฐานไม่ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ.. - องค์ประกอบความผิด ๑. ไม่สุภาพเรียบร้อยระหว่างข้าราชการและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ	๒.๑๒ ข้อ ๑๗ วรรค ๑ ข้อ ๑๗ วรรค ๒ (ลักษณะที่ ๑) ข้อ ๑๗ วรรค ๒ (ลักษณะที่ ๒) ๒.๑๓ ข้อ ๑๘

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		๒. ไม่รักษาความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ๓. กลับแก่งัดกัน ๔. ไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติราชการ ๒.๑๔ ฐานไม่ให้การต้อนรับ.. ฐานไม่ให้ความสะดวก.. ฐานไม่ให้ความเป็นธรรม.. ฐานไม่ให้การสงเคราะห์.. ฐานดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง.. ประชาชนผู้ติดต่อราชการ - องค์ประกอบความผิด ๑. ไม่ให้การต้อนรับ ไม่ให้ความสะดวก ไม่ให้ความเป็นธรรม ไม่ให้การสงเคราะห์ ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหง ๒. กระทำต่อประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน ฐานดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง - องค์ประกอบความผิด ๑. ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงอย่างร้ายแรง ๒. เป็นการกระทำต่อประชาชนผู้ติดต่อราชการ ๓. กระทำโดยมีเจตนา (กระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำ) ๒.๑๕ ฐานกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ๒.๑๖ ฐานเป็นกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการหรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ๒.๑๗ ฐานวางตนไม่เป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนกับจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทาง	๒.๑๔ ข้อ ๑๙ วรรค ๑ ข้อ ๑๙ วรรค ๒ ๒.๑๕ ข้อ ๒๐ ๒.๑๖ ข้อ ๒๑ ๒.๑๗ ข้อ ๒๒

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	หมายเหตุ วินัยของพนักงาน จ้าง/ลูกจ้าง	ราชการว่าด้วยมารยาททางการเมือง ของข้าราชการด้วย ๒.๑๘. ฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว (ประพฤติชั่วไม่ร้ายแรง ประพฤติตนไม่สมควร) - แนวทางพิจารณาความผิดฐานประพฤติชั่ว และจะเป็นวินัยอย่างไร ไม่ร้ายแรง หรืออย่างร้ายแรง ดังนี้ ๑. เกียรติของข้าราชการ ๒. ความรู้สึกของสังคม ๓. เจตนาในการกระทำ (กระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำ) ฐานกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก (เว้นประมาท/ลหุโทษ) หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง - แยกฐานความผิด เป็นดังนี้ ๑. ฐานกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก (เว้นแต่กระทำโดยประมาท หรือเป็นความผิดลหุโทษ) ๒. กระทำการอื่นใด อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง - ต้องรักษาวินัยตามที่กำหนดเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติสำหรับพนักงานส่วนท้องถิ่นด้วย - ส่วนการไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างหรือขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	๒.๑๘ ข้อ ๒๓ วรรค ๑ ข้อ ๒๓ วรรค ๒ หมายเหตุ ๑. ยกมาเพียงสังเขป หากสนใจให้ศึกษารายละเอียดในแต่ละข้อเพิ่มเติมดูอ้างอิง ๒. องค์ประกอบความผิดสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ในหนังสือแนวทางการลงโทษ ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน ก.ศ.๕๐ - มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง พ.ศ.๑๗ ข้อ ๑๘ ข้อ ๔

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๓. จะถือว่าเป็นความผิดทางวินัยฐานใดได้ พฤติการณ์ที่กระทำหรือละเว้นการกระทำต้องครบองค์ประกอบความผิดในฐานนั้น	หากไม่ครบองค์ประกอบความผิด จะถือว่าเป็นความผิดทางวินัยฐานนั้นไม่ได้	๓.๑ ตัวอย่าง เช่น “ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ” ตามวินัยข้อ ๗ วรรค ๓ มีองค์ประกอบความผิด ๔ ประการ คือ (๑) มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ (๒) ปฏิบัติหรือละเว้นการหน้าที่นั้นโดยมิชอบ (๓) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ (๔) มีเจตนาทุจริต ๓.๒ หากไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานทุจริต อาจผิดวินัยฐานอื่น เช่น ประมาท เลินเล่อ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ หรือประพฤติดูชั่ว และเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ซึ่งต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป	๓. คู่มือการดำเนินการทางวินัย หน้าที่ ๖ หมายเหตุ สำหรับความผิดทางวินัยฐานอื่นก็เช่นกัน ให้ตรวจสอบจากคู่มือการดำเนินการทางวินัย พนักงานส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๕ หน้า ๕-๒๒ หรือหนังสือแนวทางการลงโทษตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน ก.ศ.๒๕๕๐ หน้า ๑-๔๕
๔. หลักในการพิจารณาความผิดทางวินัย “ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ”	ต้องมีพยานหลักฐานชัดเจนพอสมควร ดังนี้ ก. มีหน้าที่ราชการ ข. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่นั้นมิชอบ ค. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ ง. มีเจตนาทุจริต	โดย ๔.๑ ผู้นั้นมีเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ๔.๒ โทษที่จะลงควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ ๔.๓ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืน หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนอื่นใด ไม่อาจลดโทษเหลือเป็นปลดออกจากราชการได้ ๔.๔ ความหมาย คือ “ไล่ออกจากราชการ” สถานเดียว กล่าวคือ (๑) ลงโทษน้อยกว่าไล่ไม่ได้ (๒) อ้างเหตุผลหย่อนโทษไม่ได้ (๓) ไม่ระบุจำนวนเงินว่า “มากหรือน้อยเพียงใด” (๔) ให้ดูที่เจตนา (พฤติกรรมส่อเจตนา)	๔. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป ๖๘๖ ลง ๑๓ ก.ค.๓๗ ในตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ต.ค. ๕๐ หน้า ๑๐๒ ๔.๔ หนังสือสำนักงานเลขาธิการ ค.ร.ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลง ๒๔ ธ.ค.๓๖ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นฯ หน้า ๑๘๘
๕. การลงโทษกรณีปลอมลายมือชื่อเพื่อนข้าราชการหาประโยชน์	ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	ให้ลงสถานโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ	๕. หนังสือสำนักเลขาธิการ ค.ร.ที่ นร ๐๒๐๗/ว ๒๒ ลง ๒๒ ก.พ. ๓๒ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๑๙๐
๖. การลงโทษกรณีข้าราชการทุจริตในการสอบ	เป็นความผิดทางวินัย	๖.๑ ถ้ากระทำผิดในขณะที่เป็นข้าราชการ ๖.๒ ต้องกำชับผู้บังคับบัญชา ๖.๓ ให้ลงโทษทางวินัยสถานหนัก	๖. หนังสือสำนักเลขาธิการ ค.ร.ที่ สร ๐๔๐๑/ว.๕๐ ลง ๑๒ เม.ย. ๑๑ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๒๐๗

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๗. การเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทางและเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จ	เป็นความผิดทางวินัย	๗.๑ ให้พิจารณารายละเอียดพฤติการณ์เป็นราย ๆ ไป ๗.๒ ถ้าเจตนาทุจริตฉ้อโกงแน่ชัด มีหลักฐานประพฤติดังกล่าวอย่างร้ายแรง ๗.๓ ต้องลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง (ปลด/ไล่อ)	๗. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๘.๒/ว ๘ ลง ๒๖ ก.ค.๓๖ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๒๓๐
๘. การปฏิบัติงานล่าช้า	เป็นความผิดทางวินัย	๘.๑ งานค้างคั่ง หรือล่าช้า ๘.๒ เพราะไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ๘.๓ และไม่มีเหตุผลอันสมควร ๘.๔ ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษตามควรแก่กรณี	๘. หนังสือกรมเลขาธิการ ครม. ที่ นว ๒๕๓/๒๕๔๕ ลง ๒๗ พ.ย.๕๕ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๒๑๔
๙. การลงโทษกรณีข้าราชการใช้เวลาราชการไปหาความสำคัญส่วนตัว	เป็นเหตุให้งานในหน้าที่ค้าง	๙.๑ นับเป็นการประพฤติดังกล่าวอย่างร้ายแรง ๙.๒ ควรให้พิจารณาลงโทษสถานหนัก คือปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ เพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่าง	๙. หนังสือกรมสารบัญชี ครม.ที่ นว.๒๖๔/๒๕๔๘ ลง ๑๕ ธ.ค. ๕๘ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๒๑๐
๑๐. เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้เวลาราชการไปประกอบอาชีพส่วนตัว	เป็นความผิดทางวินัย	ให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนว่ามีมีการใช้เวลาราชการไปประกอบอาชีพส่วนตัว	๑๐. หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ สร ๐๒๐๓/ว.๓๗ ลง ๑ มี.ค.๒๑ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๒๐๒
๑๑. การจัดเวรรักษาราชการประจำสถานที่ราชการ	๑๑.๑ ให้ผู้บังคับบัญชาคอยสอดส่องตรวจตรา ๑๑.๒ หากละทิ้งหน้าที่เวรถือเป็นความผิดทางวินัย	(๑) ถ้าปรากฏว่า เวรละทิ้งหน้าที่ให้ออเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (๒) หากเกิดอัตรากำลังเป็นทั้งวินัยและอาญา (๑) ให้นายก อบท.ดำเนินการทางวินัย (๒) นายก อบท.พิจารณาโทษให้เหมาะสมกับความผิด	๑๑.๑ หนังสือกรมเลขาธิการ ครม.ด่วนมาก ที่ น.ว. ๑๐๑/ว ๒๕๔๕ ลง ๑๘ เม.ย.๕๕ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๓๒๓ ๑๑.๒ หนังสือสำนักเลขาธิการ ครม. ที่ นร ๐๒๐๑/ว ๑๐๓ ลง ๔ มี.ย.๒๘ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๑๔๗ หมายเหตุ หนังสือข้อ ๑๑.๒ แก้ไขหนังสือข้อ ๑๑.๑
๑๒. ไม่มาปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาราชการในวันหยุดราชการ	ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย	๑๒.๑ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ๑๒.๒ ถือว่าผิดวินัย ฐาน (๑) ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาและ (๒) ละทิ้งหน้าที่ราชการ	๑๒. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๘.๒/ปต๗๐ ลง ๒๑ มี.ย.๓๘ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ด.ค. ๕๐ หน้า ๑๔๒
๑๓. การอยู่เวรรักษาสถานที่ราชการของสตรี	ให้จัดสตรีปฏิบัติหน้าที่เฉพาะใน	๑๓.๑ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการ ครม.ที่ สร ๐๒๐๕/๐๕๕ ลง ๑๔ เม.ย.๓๖	๑๓. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๒/๕๕๐ ลง ๔

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	เวลากลางวัน	๑๓.๒ เว้นแต่ผู้มีหน้าที่โดยเฉพาะที่จะต้องปฏิบัติในเวลากลางคืนเท่านั้น เช่น แพทย์ พยาบาล เป็นต้น	ก.ค.๔๐ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยฯ ต.ค. ๔๐ หน้า ๒๘๗
๑๔. การ “อุทิส” เวลาของตนให้แก่ราชการ	ตามข้อ ๑๗ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘	หมายถึง ๑๔.๑ การอุทิสหรือสละเวลาทั้งหมดปฏิบัติราชการ ๑๔.๒ ตามที่ทางราชการต้องการ ๑๔.๓ รวมถึงเวลาออกเหนือจากเวลาปฏิบัติราชการตามปกติในกรณีราชการมีงานเร่งด่วนจำเป็นด้วย	๑๔. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๔.๒/๕๘๐ ลง ๔ ก.ค.๔๐ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ต.ค.๔๐ หน้า ๒๘๗
๑๕. การวินิจฉัยคำว่า “ละทิ้ง” กับคำว่า “ทอดทิ้ง” หน้าที่ราชการ	มีลักษณะต่างกัน	๑๕.๑ ละทิ้ง หมายถึง ตัวไม่อยู่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ จะลงชื่อหรือไม่ก็ตาม (การลงชื่อเป็นเพียงระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามวินัยข้อ ๑๖ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยฯ) ๑๕.๒ ทอดทิ้ง หมายถึง ไม่เอาเป็นธุระ ไม่เอาใจใส่ ตัวอยู่แต่ไม่ทำงาน	๑๕. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๔.๒/๒๒๕ ลง ๑๐ พ.ค.๓๗ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นฯ หน้า ๒๑๗
๑๖. จะถือว่าขาดราชการต้องเป็นกรณีไม่มาทำงาน ตั้งแต่ครั้งวันขึ้นไป	ไม่ถึงครั้งวันยังไม่ถือว่าเป็นการขาดราชการ (เพียงเป็นการมาสาย)	เป็นการกระทำผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ (มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยฯ ข้อ ๑๖)	๑๖. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๒/ป ๗๓๗ ลง ๑๔ ต.ค.๓๘ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ต.ค. ๔๐ หน้า ๑๕๙
๑๗. การลงโทษผู้กระทำผิดวินัยฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (พนักงานจ้าง/ลูกจ้างเพียง ๗ วัน)	๑๗.๑ กรณีไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย ๑๗.๒ กรณีกลับมาปฏิบัติราชการอีก ๑๗.๓ ทั้งสองกรณีให้นับวันหยุดราชการ (ตรงกลาง) รวมด้วย	(๑) มีโทษสถานเดียวคือ “ไล่ออกจากราชการ” (๒) ลงโทษน้อยกว่าไล่ออกไม่ได้ (๓) อ้างเหตุผลหย่อนโทษไม่ได้ (๔) ให้ลงโทษย้อนหลังไปถึงวันเริ่มขาดราชการ (๑) สถานโทษเป็นไปตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางสอบสวน (อาจลงโทษปลดก็ได้) (๒) จะลงโทษย้อนหลังไม่ได้ (เว้นแต่ถูกสั่งพัก/สั่งให้ออกไว้ก่อน/ถูกจับกุม/คุมขัง ฯลฯ ให้สั่งลงโทษย้อนหลังไปถึงวันถูกสั่งพัก/สั่งให้ออกไว้ก่อน/ถูกจับกุม/คุมขัง ฯลฯ นั้น)	๑๗.๑ หนังสือสำนักงานเลขาธิการ ครม.ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลง ๒๔ ธ.ค.๓๖ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๑๘๘ ๑๗.๒ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๘๖ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ ข้อ ๓๐ ๑๗.๓ หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๔.๒/๑๐๐๐ ลง ๒๔ พ.ย.๓๗ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๒๑๘

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๑๘. ลาศึกษาแล้วไม่เดินทางกลับมารับราชการตามกำหนดที่ได้รับอนุมัติ	เมื่อครบกำหนดต้องกลับมารับราชการ	หากหลีกเลี่ยงหรือไม่มา ถือว่าละทิ้งหน้าที่ราชการ (อาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร)	๑๘. หนังสือสำนักเลขาธิการ กรม.ที่ สร ๐๔๐๑/ว ๔๐ ลง ๒๒ พค๑๐ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๒๐๕
๑๙. ข้าราชการเล่นการพนัน สลากกินรวบ (หวย)	ทั้งในฐานะเป็นเจ้าของ, ผู้เดินขาย หรือผู้เล่น	๑๙.๑ ให้มีการดำเนินคดีอาญาอย่างจริงจัง มิให้เห็นแก่หน้าผู้ใด ๑๙.๒ ให้พิจารณาโทษทางปกครองอย่างน้อยให้ออกจากราชการ (โทษทางปกครองกรณีนี้คือโทษทางวินัยตาม พร.บ.พลเรือนฯ ปี ๒๕๔๗)	๑๙. หนังสือกรมสารบัญชี กรม.ที่ น.ว. ๒๕๐/๒๕๔๘ ลง ๒๙ ธ.ค.๔๘ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นฯ หน้า ๒๑๑
๒๐. ข้าราชการเล่นการพนัน และเสพสุรา	๒๐.๑ เล่นการพนัน	แยกเป็น ๒ ประเภท คือ (๑) การพนันประเภทที่กฎหมายห้ามขาด ควรวางโทษปลดออกถึงไล่ออกจากราชการ (๒) การพนันประเภทที่กฎหมายให้เล่นได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากทางการ ก. เล่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ถ้าผู้เล่นมีหน้าที่ปราบปรามโดยตรง ครู เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการวัฒนธรรม หรือที่มีข้อห้ามวางไว้เป็นพิเศษ ให้พิจารณาโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงตามข้อ (๑) ถ้าเป็นข้าราชการอื่น ให้พิจารณาโทษตามควรแก่กรณี ข. เล่นโดยได้รับอนุญาต ถ้าเป็นบุคคลตามข้อ ก. อาจพิจารณาโทษตามข้อ (๑) ได้ ถ้าเป็นข้าราชการอื่นจะเป็นความผิดต่อเมื่อปรากฏว่าผู้นั้นหมกมุ่นต่อการพนันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่ราชการ และให้พิจารณาโทษตามควรแก่กรณี	๒๐. หนังสือกรมเลขาธิการ กรม.ที่ น.ว. ๒๐๘/๒๕๔๖ ลง ๓ ก.ย.๔๖ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นฯ หน้า ๒๑๓ หมายเหตุ ๑. ประเภทที่กฎหมายห้ามขาด (บัญชี ก.) เช่น หวย ก.ข., ถั่ว, แปดเก๋า, จัวยี่เก๋, ต่อแต้ม, โฟ่สามใบ, การเล่นซึ่งมีการพนัน สัตว์, ปอก, บิลเลียด, น้ำเต้า, ไอโลว์, อีโกย, บั้นแปะ, บาการา และสล็อตแมชีน เป็นต้น ๒. ประเภทที่กฎหมายให้เล่นได้ เมื่อได้รับอนุญาต (บัญชี ข.) เช่น การละเล่นที่มีสัตว์ต่อสู้ (ชนโค, ชนไก่, กัดปลา, แข่งม้า) วิ่งวัวคน, ขกมวย, มวยปล้ำ, แข่งเรือ, โยนสดางค์หรือวัตถุลงในภาชนะ, ตกเบ็ด, จับสลาก เป็นต้น ที่มา พร.บ.การพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘
	๒๐.๒ เสพสุรา	(๑) เสพสุรามีนเมาจนไม่สามารถครองสติได้ ซึ่งอาจทำให้เสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้ลงโทษตามควรแก่กรณี (๒) เสพสุราหรือเมาสุราในกรณีต่อไปนี้ อาจถูกลงโทษสถานหนักถึงปลดออกหรือไล่ออกจาก	

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		ราชการ เช่น ๑. เสพสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ๒. เมาสุราเสียราชการ ๓. เมาสุราในที่ชุมชนจนเกิดเรื่องเสียหายหรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ	
๒๑. การให้ถ้อยคำกลับปากกลับมา	ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษทางวินัย	๒๑.๑ เป็นผู้กล่าวหาหรือพยานให้ถ้อยคำเป็นเท็จหลายครั้งไม่ตรงกัน ๒๑.๒ มีเจตนาบิดเบือนความจริงไม่ว่าในขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยหรือขั้นตอนการอุทธรณ์ ๒๑.๓ ทำให้ไม่ได้ความจริงและยุติธรรม เสียหายแก่ราชการ ๒๑.๔ บางกรณีอาจเป็นวินัยอย่างร้ายแรงถึงขั้นลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการได้	๒๑. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๖๑๒/ว ๑ ลง ๒๔ มี.ค. ๒๕ ในหนังสือรวมมติ ครม. มติ ก.พ.และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวินัยฯ ก.ค.๕๒ หน้า ๓๘๖
๒๒. การให้ถ้อยคำในการสอบสวนอันเป็นเท็จ	๒๒.๑ ในฐานะเป็นผู้ถูกกล่าวหา ๒๒.๒ ในฐานะเป็นพยาน	๒๒.๑.๑ ถือเป็นการผิดทางวินัย ๒๒.๑.๒ ร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป ๒๒.๑.๓ ให้นายก อบท.แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามควรแก่กรณีต่อไป ๒๒.๒.๑ ดำเนินการเช่นข้อ ๒๒.๑	๒๒. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๖๑๒/ว ๑ ลง ๒๔ มี.ค. ๒๕ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๔๕ หน้า ๑๙๒
๒๓. รลยนต์ของทางราชการได้รับความเสียหาย	ต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (ทุกครั้ง)	หากฝ่าฝืนไม่แจ้งความร้องทุกข์ ๒๓.๑ ควรถูกดำเนินการทางวินัย ๒๓.๒ หรือดำเนินคดีอาญา	๒๓. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๘/ว.๒๓๒๗๔ ลง ๑๙ ก.ค.๒๕ ในหนังสือรวมมติ ครม. มติ ก.พ.และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวินัย ก.ค.๕๒ หน้า ๖๓๐
๒๔. การไว้ผมและแต่งกายของข้าราชการ (เจ้าหน้าที่ของรัฐ)	ให้รักษาวินัยธรรมโดยดำเนินการเป็นตัวอย่างแก่ประชาชนทั่วไป	๑๕๘.๑ ชายไม่ให้ไว้ผมยาวปิดต้นผม ๑๕๘.๒ หญิงไม่ให้สวมกระโปรงสั้นเหนือเข่า ๑๕๘.๓ ชายหญิงไม่ให้คาดเข็มขัดได้สะตือ	๒๔. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ลง ๖ มี.ย.๑๖ ตามหนังสือสำนักเลขา ครม.ที่ สร ๐๒๐๓ /ว ๕๕ ลง ๘ มี.ย.๑๖
๒๕. ห้ามเชิญแขกมางานเลี้ยง (เป็นนโยบายรัฐบาลและแบบธรรมเนียมของทางราชการ)	อันเป็นการทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	หากฝ่าฝืนถือว่ามั่วสุมเป็นความผิดทางวินัย เช่น ๑๕๙.๑ งานวันเกิด เลี้ยงรับ เลี้ยงส่ง ๑๕๙.๒ ฉลองยศหรือตำแหน่ง ๑๕๙.๓ ขึ้นบ้านใหม่ ครอบรอบแต่งงาน ๑๕๙.๔ โภชนาการ บวชนาค เป็นต้น	๒๕. หนังสือสำนักเลขา ครม. ที่ สร ๐๒๐๒/ว ๖๗ ลง ๒๐ ก.ค.๑๖ ในหนังสือรวมมติ ครม. มติ ก.พ.และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวินัย ก.ค.๕๒ หน้า ๙๖

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๒๖. การไม่รับส่งมอบงานในหน้าที่ราชการ	อาจเป็นความผิดทางวินัยได้	ผู้พ้นจากตำแหน่ง เพราะ ๒๖.๑ ออกจากราชการทุกกรณี เว้นแต่ตาย ๒๖.๒ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น โดยพ้นจากตำแหน่งเดิม ๒๖.๓ ถูกพักราชการ ๒๖.๔ พ้นจากหน้าที่ในตำแหน่งที่ดำรงอยู่ เพื่อไปรักษา ตำแหน่งอื่นที่ว่าง ต้องมีการส่งมอบงานตามระเบียบ	๒๖. หนังสือสำนักเลขา ครม.ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๓๖ ลง ๑๓ ก.พ.๒๕ ในหนังสือรวมมติ ครม. มติ ก.พ.และระเบียบ ที่เกี่ยวกับวินัย ก.ค.๕๒ หน้า ๑๑๖
๒๗. ให้เลิกใช้บริการทางเพศ	ระหว่างไปปฏิบัติราชการต่างจังหวัด	๒๗.๑ ทั้งราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ๒๗.๒ นำมาใช้กับข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย	๒๗. หนังสือสำนักเลขา ครม.ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๒๙ ลง ๑๙ ก.พ.๒๕ ในหนังสือรวมมติ ครม.มติ ก.พ.และระเบียบที่เกี่ยวกับวินัย ก.ค.๕๒ หน้า ๑๓๖
๒๘. การละเมิดมาตรฐานทางจริยธรรม	เป็นความผิดทางวินัย	(๑) ก่อน พ.ศ. ๒๕๕๐ การละเมิดจริยธรรมไม่ถือเป็นความผิดทางวินัยเพราะกฎจะใช้คำว่า “พึง” หรือ “ควร” ไม่ใช่คำว่า “ให้” หรือ “ต้อง” (๒) รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม (๓) จริยธรรมของพนักงานส่วนท้องถิ่น ถูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง มี ๙ ประการ ได้แก่ ๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม ๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ ๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทย เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย ๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ ๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐานมีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร	(๒) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ม. ๒๗๙ (๓) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับจริยธรรมฯ ลง ๑๑ ส.ค.๕๘ ตามหนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๙.๖/ว ๕๐ ลง ๙ ก.ย. ๕๘

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		(๔) กรณีการกระทำในเรื่องเดียวกัน แต่เป็นความผิดวินัยตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ด้วย ให้ส่งลงโทษในสถานโทษที่หนักที่สุดเพียงสถานเดียวแห่งการกระทำนั้น	(๔) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๘๔ วรรค ๓

๒. วิธีก่อนการดำเนินการทางวินัย

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๒๙. หน้าที่ของผู้บังคับบัญชาด้านวินัย	ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ	มีหน้าที่ (๑) เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีวินัย โดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้การฝึกอบรม จูงใจ สร้างขวัญและกำลังใจ หรือการอื่นใดในการเสริมสร้างพัฒนาทัศนคติ และจิตสำนึกให้มีวินัย (๒) ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย โดยเอาใจใส่ สังเกตการณ์ และจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการทำความผิดวินัย (๓) ดำเนินการทางวินัยทันทีเมื่อมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย (กรณีเป็นผู้บังคับบัญชาอื่นที่ไม่มีใช่นายก อบท.จะต้องได้รับมอบอำนาจจากนายก อบท.ก่อน)	๒๙. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๔ วรรค ๑-๔ (๓) พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๒ ม. ๑๕ วรรค ๒
๓๐. เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานส่วนท้องถิ่นผู้ใดกระทำความผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐาน ในเบื้องต้นอยู่แล้ว	ให้ดำเนินการทางวินัยทันที (คำว่า “ทันที” คือ ในขณะนั้นเอง)	๓๐.๑ กล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้สอบสวนตามที่นายก อบท.เห็นสมควร ๓๐.๒ กล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้นายก อบท.แต่งตั้งกรรมการขึ้นทำการสอบสวน (ดูข้อ ๓๒ ประกอบ)	๓๐. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๔ วรรค ๔, ข้อ ๒๖ วรรค ๓, ๖ หนังสือสำนักงาน ก.อบต., ก.ท. และ ก.จ.ที่ มท ๐๘๐๙๒/ว ๑๙๕ ลง ๘ ก.ย.๕๘ และหนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต.ที่ มท ๐๘๐๙๓/ว ๑๔๓ ลง ๖ ก.พ.๕๖
๓๑. (๑) เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหา หรือ	(๑) ให้นายก อบท. รับสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่า “มีมูล” หรือไม่	๓๑.๑ การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นจะกระทำโดยแต่งตั้ง (ใช้วิธีใดก็ได้) (๑) กรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง (๒) กรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง หรือ (๓) กรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง	๓๑. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๔

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
(๒) มีการเป็นที่ยกย่องว่าผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยยังไม่มีพยานหลักฐาน (๓) การกล่าวหาต้องทำเป็นหนังสือ ถ้าเป็นการกล่าวหาด้วยวาจา... (๔) เมื่อข้าราชการถูกร้องเรียนกล่าวโทษว่ากระทำผิดวินัย	(๒) ไม่ระบุหรือไม่ลงชื่อผู้กล่าวหาแต่ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา หรือข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะสืบสวนได้ (๓) ให้ผู้บังคับบัญชาที่รับฟังจัดให้มีการจัดทำเป็นหนังสือ ลงชื่อผู้เล่าไว้ด้วย ก. ขั้นตอนดำเนินการ ข. การร้องเรียนที่มีลักษณะเป็นบัตรสนเท่ห์	๓๑.๒ ถ้าเห็นว่าไม่มีมูล จึงจะยุติเรื่องได้ ๓๑.๓ ถ้าเห็นว่ามีมูล ให้ดำเนินการทางวินัยทันที ๓๑.๔ หากความปรากฏแก่ผู้บังคับบัญชาอื่นที่มีไต่ถาม อปท.ให้รายงานตามลำดับชั้นถึงนายก อปท.โดยเร็ว ๑) เมื่อได้รับเรื่องราวกล่าวโทษ ให้ผู้บังคับบัญชาถือเป็นความลับของทางราชการ ๒) ให้ผู้บังคับบัญชาสืบสวนพยานหลักฐานว่ามีมูลหรือไม่ ถ้าไม่มีมูลให้สั่งยุติเรื่อง และให้ดำเนินการโดยเร็ว ๓) ถ้ามีมูลอาญา ให้ดำเนินการทางอาญา และวินัย ๔) ให้คุ้มครองพยาน อย่าให้ต้องรับภัย ๕) กรณีมีเหตุละเมิด ก็ให้ดำเนินการทางละเมิดไปพร้อมกันด้วย ให้พิจารณาเฉพาะรายชื่อ ๑) ระบุหลักฐาน ๒) มีการนิเทศล่อลวงที่ปรากฏชัดแจ้ง ๓) หรือที่มีการชี้พยานบุคคลที่แน่นอนเท่านั้น (ดูข้อ ๓๑ (๒) ประกอบ ซึ่งหนังสือ กรม.ฉบับนี้ได้กำหนดเป็นมาตรฐานทั่วไปแล้ว)	ก. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๘.๓/ว ๒๐๗ ลง ๒๕ มี.ค. ๕๒ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยฯ หน้า ๒๕๐ ข. หนังสือสำนักเลขาธิการ กรม. ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ ลง ๒๕ ธ.ค.๕๑ ในหนังสือรวมมติ กรม. มติ ก.พ.และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวินัยฯ ก.ค. ๕๒ หน้า ๒๑๕
๓๒. ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลย ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติโดยไม่สุจริต ในข้อ ๒๔ - ๓๑ ดังกล่าวข้างต้น	๑) ถ้าเป็นข้าราชการ ถือว่ากระทำผิดวินัย ๒) หากเป็นนายก อปท.ถือว่าไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ฯลฯ	๑) ให้นายก อปท.ดำเนินการทางวินัยอีกส่วนหนึ่งต่างหาก ๒) ให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการตาม พ.ร.บ.จัดตั้ง อปท.ว่าด้วยการควบคุม กำกับ ดูแล	๓๒. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๔ วรรค ๑๒
๓๓. การสอบข้อเท็จจริงเมื่อ อบต.,เทศบาล, อบจ. หรือเมืองพัทยาถูกร้องเรียน	ให้จังหวัดเป็นผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริง	โดยตั้งกรรมการตรวจสอบจากข้าราชการส่วนอื่นที่มีพนักงานส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องนั้น ๓๓.๑ กรณี อบต.หรือเทศบาลตำบล จังหวัดอาจมอบให้อำเภอดำเนินการ	๓๓.๑ หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนที่ ๑๘๐๙.๒/ว ๑๕๔๘ ลง ๙ ส.ค.๕๘

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		๓๓.๒ กรณีที่เป็นเทศบาลเมือง, เทศบาลนคร, อบจ.หรือเมืองพัทยา จังหวัดต้องดำเนินการ การสอบข้อเท็จจริงเอง	๓๓.๒ พ.ร.บ.จัดตั้ง อบต. ม.๙๐ เทศบาล ม. ๗๑ อบจ. ม. ๗๗ เมืองพัทยา ม.๙๔
๓๔. การสอบข้อเท็จจริง	ผู้มีอำนาจต้องการ ทราบความเป็นไป ในเรื่องนั้น	๓๔.๑ เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ตั้ง กรรมการสอบข้อเท็จจริง ๓๔.๒ ไม่มีกฎหมายบัญญัติถึงกระบวนการ หรือ วิธีการสอบโดยละเอียดไว้ ๓๔.๓ แสวงหาได้เท่าที่ไม่ขัดกฎหมาย	๓๔. หากจำเป็นต้องทำการสอบ มักนำแนวทางของวินัย มาใช้โดยอนุโลม
๓๕. คำว่า “การส่งเรื่อง” กับ “การชี้มูล” ทางวินัย	มีความแตกต่างกัน	๓๕.๑ การส่งเรื่อง (๑) หน่วยงานที่ส่งเรื่องยังมีได้นำเข้าสู่ กระบวนการตามปกติ (๒) เพียงพิจารณาแล้วว่าเชื่อว่าเรื่องนั้น มีมูลการกระทำความผิด (๓) จึงส่งเรื่องมาให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการ การตามอำนาจหน้าที่ของตน (๔) กรณีนี้ยังไม่ควรดำเนินการทางวินัย ทันที จนกว่าจะพบมูลความผิด ๓๕.๒ การชี้มูล (๑) หน่วยงานที่ชี้มูลได้นำเข้าสู่กระบวนการ การสอบสวน ได้ส่วน หรือพิจารณา แล้วเห็นว่าไม่มีมูลการกระทำความผิด ทางวินัย อาญา หรือละเมิด (๒) ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการตามที่ มีการชี้มูลนั้น ทั้งสองประการ ต้องแจ้งหรือรายงานให้ผู้ส่งเรื่อง หรือผู้ชี้มูลทราบด้วย	หลักการทั่วไป
๓๖. ลักษณะการส่งเรื่อง	๓๖.๑ ส่งเรื่องโดย หน่วยงาน ของรัฐ ๓๖.๒ ส่งเรื่องโดย เอกชน	๓๖.๑.๑ ป.ป.ช.ส่งเรื่อง ให้ดำเนินการ ตามข้อ ๓๑. (๑) ๓๖.๑.๒ ป.ป.ช.ส่งเรื่อง ให้ดำเนินการ ตามข้อ ๓๕.๒ ๓๖.๑.๓ สตง.,กระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ ศูนย์ดำรงธรรม ส่งเรื่อง ให้ดำเนินการ ตามข้อ ๓๑. (๑) ๓๖.๒.๑ ให้ดำเนินการ ตามข้อ ๓๑. (๑)	๓๖.๑.๑ พ.ร.บ. ป.ป.ช. ๔๒ ม. ๘๔/๒ ๓๖.๑.๒ พ.ร.บ. ป.ป.ช. ๔๒ ม. ๘๔/๔ ๓๖.๑.๓ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๒๔ วรรค ๕
๓๗. ลักษณะการชี้มูล	๓๗.๑ ชี้มูลความผิด โดยหน่วยงาน ของรัฐ	๓๗.๑.๑ ป.ป.ช.ชี้มูล ตามมาตรา ๔๒ ให้นายก อปท.ใช้เป็นสำนวนการสอบสวนทาง วินัยพิจารณาลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้	๓๗.๑.๑ พ.ร.บ. ป.ป.ช. ๔๒ ม. ๔๒ และ ๔๓

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		เลย ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันรับเรื่อง (กรณีเป็นวินัยร้ายแรง ต้องส่งให้ ก. จังหวัดเห็นชอบก่อน เพื่อให้ครบถ้วน ตาม พ.ร.บ.บุคคลา ปี ๔๒ ม.๑๕) และ ส่งคำสั่งลงโทษไปยัง ป.ป.ช.ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันออกคำสั่งลง โทษ ๓๗.๑.๒ สดง.ข้อมูลตามมาตรา ๔๖ และให้รายงานภายใน ๙๐ วัน เป็นการข้อมูลฐานทุจริต (เป็นวินัยอย่างร้ายแรง) นายก อบท.ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน (ใช้แบบ สว.๑) ตามข้อ ๗๒ ๓๗.๑.๓ สดง.ข้อมูลตามมาตรา ๔๔ และให้รายงานภายใน ๖๐ วัน คือการข้อมูลฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบ นายก อบท. ต้องแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย (จะเป็นร้ายแรงหรือไม่อยู่ที่การข้อมูล ถ้าไม่ระบุ ควรตั้งไม่ร้ายแรงก่อน หากพบว่าร้ายแรงจึงตั้งใหม่) ๓๗.๑.๔ กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอ ศูนย์ดำรงธรรมข้อมูลตามกฎหมาย นายก อบท.ต้องตรวจสอบว่าหนังสือแจ้งให้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ซึ่งต้องดำเนินการตามนั้น	หมายเหตุ ขณะอยู่ระหว่างการพิจารณาของ ก.จังหวัด ให้แจ้ง/รายงาน ป.ป.ช.ทราบ เพราะอาจเกินกำหนดเวลา ๓๐ วัน ๓๗.๑.๒ พ.ร.ป. สดง. ม. ๔๖ ๓๗.๑.๓ พ.ร.ป. สดง. ม. ๔๔ ๓๗.๑.๔ พ.ร.บ.จัดตั้ง อบจ. ม. ๗๗, เมืองพัทยา ม. ๔๔ เทศบาล ม.๗๑, อบต. ม.๙๐ ฯลฯ
	๓๗.๒ ข้อมูลโดยเอกชน (มีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว)	๓๗.๒.๑ ให้ดำเนินการ ตามข้อ ๓๑. (๑) หรือข้อ ๓๑. (๒) แล้วแต่กรณี	๓๗.๒ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยฯ ข้อ ๒๔ วรรค ๔ และข้อ ๒๖ วรรค ๓,๕,๖ ประกอบหนังสือสำนักงาน ก.อบต.,กทและ ก.จ.ที่ มท ๐๘๐๙๒/ว ๑๙๕ ลง ๘ ก.ย.๔๘ และหนังสือสำนักงาน ก.จ., กทและ ก.อบต.ที่ มท ๐๘๐๙.๑/ว๑๔๓ ลง ๖ ก.พ.๔๖
๓๘. การข้อมูลความผิดทางวินัย	เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการทางวินัย ซึ่งนายก อบท.ไม่ต้องสอบข้อเท็จจริงอีก	๓๘.๑ ข้อมูลว่ากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ดำเนินการสอบสวนตามที่นายก อบท. เห็นสมควร (ดูข้อ ๔๙ ประกอบ) ๓๘.๒ ข้อมูลว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้	๓๘. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๓ วรรค ๓, ๖

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	(เว้นแต่การชี้มูลซึ่งไม่มีข้อผู้ถูกชี้มูลอาจตรวจสอบจากเอกสารได้)	นายก อบท.แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน (ใช้แบบ สว.๑) (ดูข้อ ๗๒ ประกอบ)	

๓. การดำเนินการทางวินัย

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๓๙. คำว่า "การดำเนินการทางวินัย"	๓๙.๑ ปรัชญาของ การดำเนินการ ทางวินัย มี ๓ ประการ	ได้แก่ (๑) หลักความยุติธรรม (Justice) (๒) หลักความเป็นธรรม (Fairness) (๓) หลักความรวดเร็ว (Promtness) หมายเหตุ Justice delayed is justice denied = ความยุติธรรมที่ล่าช้า คือความ อยุติธรรม	๓๙. แนวทาง ก.พ.
	๓๙.๒ คุณสมบัติของ ผู้ดำเนินการ ทางวินัย มี ๓ ประการ	ได้แก่ (๑) มีความรอบรู้ (knowledge) (๒) มีคุณธรรม (Morality) (๓) มีความกล้าหาญ (Fearlessly)	
	๓๙.๓ สิทธิของผู้ ดำเนินการ ทางวินัย มี ๓ ประการ	ได้แก่ (๑) สิทธิรายงานข้อเท็จจริง (๒) สิทธิใช้ดุลพินิจวินิจฉัยข้อเท็จจริง (๓) สิทธิใช้ดุลพินิจเสนอแนะการลงโทษ	
	๓๙.๔ บทบาทของ ผู้ดำเนินการ ทางวินัย มี ๓ ประการ	ก. บทบาทอย่างแข็ง คือ (๑) ผู้ทำตามกฎหมาย (๒) ผู้ปราบปราม (๓) ผู้รักษาประโยชน์ของทางราชการ (๔) ผู้รักษาอำนาจอิสริ์ (๕) ผู้แสวงประโยชน์ ข. บทบาทอย่างกลาง คือ ผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ค. บทบาทอย่างอ่อน คือ (๑) ผู้ทำตามนโยบาย (๒) ผู้ประนีประนอม (๓) ผู้รักษาประโยชน์ของทางราชการ (๔) ผู้รักษาตัวรอด (๕) ผู้แสวงบุญ หมายเหตุ ให้ถือบทบาทอย่างกลาง	
	๓๙.๕ ความหมาย	๓๙.๕.๑ การดำเนินการทั้งหลายที่กระทำเป็น	๓๙.๕.๑ คู่มือการดำเนินการทาง

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	๓๙.๖ ประเภท ๓๙.๗ ผลของการ “ตั้งเรื่อง”	วิธีการตามกฎหมาย เมื่อมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย กล่าวคือจะถือว่ามีการดำเนินการทางวินัยก็ต่อเมื่อ ได้เริ่ม “ตั้งเรื่อง” เพื่อดำเนินการทางวินัยแล้ว ๓๙.๖.๑ การตั้งเรื่องกล่าวหา ๓๙.๖.๒ การสืบสวนหรือสอบสวน ๓๙.๖.๓ การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ ๓๙.๖.๔ การสั่งลงโทษหรืองดโทษ ๓๙.๖.๕ การดำเนินการต่าง ๆ ระหว่างการสอบสวนพิจารณา เช่น การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ๓๙.๗.๑ ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยก็ให้ออกคำสั่งลงโทษอย่างไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง แล้วแต่กรณี ๓๙.๗.๒ ถ้ายังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดจึงจะสั่งยุติเรื่องเป็นหนังสือได้ ๓๙.๗.๓ ผลของการตั้งเรื่องเพื่อดำเนินการทางวินัยจะออกมาอย่างไรก็ตาม ต้องรายงานไปยัง ก.จังหวัด ทุกเรื่อง	วินัยฯ พ.ศ.๔๕ หน้า ๒๕ ๓๙.๖.๑ หน้า ๒๙ ๓๙.๖.๒ หน้า ๒๕ และ ๓๑ ๓๙.๖.๓ หน้า ๔๗ ๓๙.๖.๔ หน้า ๑๐๑ ๓๙.๖.๕ หน้า ๘๕ และ ๙๑ ๓๙.๗ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๖ วรรค ๗ ๓๙.๗.๓ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๘๗ วรรค ๑
๔๐. คำว่า “กระบวนการทางวินัย”	๔๐.๑ ความหมาย ๔๐.๒ ประเภท ๔๐.๓ ขั้นตอน	๔๐.๑.๑ เริ่มแต่มีการตั้งเรื่องกล่าวหา (บันทึกตั้งเรื่อง/ออกคำสั่งตั้งกรรมการสอบสวน) จนรายงานเสร็จสิ้นและไม่ต้องทำสิ่งใดอีก ๔๐.๒.๑ แยกเป็น (๑) การตั้งเรื่องกล่าวหา (๒) การสืบสวนหรือสอบสวน (๓) การพิจารณาความผิดและโทษ (๔) การสั่งลงโทษหรืองดโทษ (๕) การดำเนินการต่าง ๆ ระหว่างการสอบสวนพิจารณา เช่น การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน (เฉพาะตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง) (๖) การรายงานการดำเนินการทางวินัย (๗) การพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยของ ก.จังหวัด แบ่งเป็น ๒ ขั้นตอน (ดูข้อ ๔๐.๒ ข้างต้น)	๔๐.๑.๑ คู่มือการดำเนินการทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๔๕ หน้า ๒๕ (๑) หน้า ๒๙ (๒) หน้า ๒๕ และ ๓๑ (๓) หน้า ๔๗ (๔) หน้า ๑๐๑ (๕) หน้า ๘๕ และ ๙๑ (๖) หน้า ๑๓๗ (๗) หน้า ๑๓๔ และ ๑๔๒

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		๑) ขั้นตอนของนายก อบปท. ข้อ ๑) - ๖) ๒) ขั้นตอนของ ก.จังหวัด ข้อ ๗)	
๔๑. คำว่า “การสอบสวนพิจารณา”	๔๑.๑ เพื่อให้ได้ ความจริง และความ ยุติธรรม ๔๑.๒ ผลของการ สอบสวน พิจารณา (ของนายก อปท.)	การสอบสวนพิจารณา (ตั้งแต่เริ่มตั้งเรื่อง/ตั้ง กรรมการสอบสวน จนถึงการออกคำสั่งลงโทษ) ต่อไปนี้ ใช้หลักเกณฑ์การสอบสวนเดียวกัน คือ ๑) ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย อย่างร้ายแรง ๒) ถูกกล่าวหาหรือสงสัยว่าหย่อน ความสามารถในอันที่จะปฏิบัติ หน้าที่ราชการ ๓) บกพร่องในหน้าที่ราชการ ๔) ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับ ตำแหน่งหน้าที่ราชการ (๑) ผลต่อการเลื่อนขั้นเงินเดือน ถูกแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยหรือ อยู่ระหว่างการสอบสวนทั้งร้ายแรงและไม่ร้าย แรง เลื่อนขั้นเงินเดือนได้ทุกตำแหน่งและระดับ เมื่อการสอบสวนพิจารณาแล้วเสร็จ ๑) ถูกลงโทษไม่หนักกว่าภาคทัณฑ์ เลื่อนขั้นเงินเดือนได้ทุกตำแหน่ง และระดับ ๒) ถูกลงโทษหนักกว่าภาคทัณฑ์ เลื่อนขั้นเงินเดือนไม่ได้ทุกตำแหน่ง และระดับ (โทษตัดเงินเดือนและ ลดขั้นเงินเดือน) ๓) ถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจาก ราชการ ห้ามเลื่อนขั้นเงินเดือนทุก ตำแหน่งและระดับ (๒) ผลต่อการเลื่อนระดับ ๑) ถูกแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทาง วินัยอย่างไม่ร้ายแรง เลื่อนระดับ ได้ทุกตำแหน่งและระดับ ๒) ถูกแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทาง วินัย (อย่างร้ายแรง) ตำแหน่งสาย งานปฏิบัติ เลื่อนระดับได้ทุกตำแหน่ง และระดับ ๓) ถูกแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทาง วินัย (อย่างร้ายแรง) ตำแหน่งเฉพาะ สายงานนักบริหารงานเทศบาล	๔๑.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๔๘ (๑) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ การกำหนดหลักเกณฑ์ การเลื่อนขั้นเงินเดือนฯ พ.ศ.๕๘ ข้อ ๑๕ (๒) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ การเลื่อนระดับฯ พ.ศ. ๕๕

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
คำว่า “การสอบสวน”	มีวัตถุประสงค์ ๔ ประการ คือ	การเลื่อนระดับยังไม่มีกรณีแก้ไข มาตรฐานทั่วไป หากจำเป็นต้องเลื่อนระดับควรหารือ ก.กลาง) เมื่อการสอบสวนพิจารณาแล้วเสร็จ ๑) ถูกลงโทษไม่หนักกว่าภาคทัณฑ์ เลื่อนระดับได้ทุกตำแหน่งและระดับ ๒) ถูกลงโทษหนักกว่าภาคทัณฑ์ เลื่อนระดับไม่ได้ทุกตำแหน่งและระดับ (ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน) ๓) ถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ห้ามเลื่อนระดับทุกตำแหน่งและระดับ เพื่อ (๑) ให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ต่อสู้แก้ตัว (๒) รวบรวมพยานหลักฐาน (๓) พิสูจน์ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ (๔) ค้นหาความจริงและความยุติธรรม	แนวทาง ก.พ.
๔๒. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับวินัย	๔๒.๑ อำนาจในการดำเนินการทางวินัย ๔๒.๒ อำนาจในการพิจารณารายการดำเนินการดำเนินการทางวินัย	๔๒.๑.๑ เป็นอำนาจของนายก อบท. ๔๒.๑.๒ ต้องเป็นนายก อบท. ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา ณ วันที่ออกคำสั่ง (แต่งตั้งกรรมการสอบสวน/ลงโทษ) ๔๒.๑.๓ ผู้บังคับบัญชาอื่นอาจมีอำนาจได้ หากนายก อบท. มอบอำนาจ ๔๒.๒.๑ กรณี ก.จังหวัด ต้องเป็น ก.จังหวัดเจ้าสังกัด ณ วันที่พิจารณาหรือมีมติ	๔๒.๑.๑ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๑ ม. ๑๕ วรรค ๑ ๔๒.๑.๓ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลฯ ม. ๑๕ วรรค ๒ ๔๒.๒.๑ ม. ๑๕ วรรค ๒ ประกอบมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยฯ ข้อ ๘๕
๔๓. การสอบสวนทางวินัย	หากจะนำผลการสอบสวนไปใช้ลงโทษทางวินัย ต้องมีองค์ประกอบ ๓ ประการ ดังนี้	หัวใจการสอบสวนทางวินัย มี ๓ ประการ คือ (๑) ต้องแจ้งข้อกล่าวหา (๒) ต้องสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ (๓) ต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง และนำสืบแก้ข้อกล่าวหา	๔๓. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๖ วรรค ๑
๔๔. การชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือการให้ปากคำ หรือการสอบปากคำ	๔๔.๑ ผู้ถูกกล่าวหา	มีสิทธินำบุคคลต่อไปนี้ เข้าฟัง คำชี้แจงหรือให้ถ้อยคำของตนได้ คือ (๑) ทนายความ (๒) ที่ปรึกษา (๓) หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ	๔๔.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๖ วรรค ๒ ประกอบข้อ ๖๖ วรรค ๑

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	๔๔.๒ พยาน	สอบสวนให้อยู่ในที่สอบสวน เพื่อ ประโยชน์แห่งการสอบสวน ผู้ที่ได้รับการยกเว้นให้อยู่ในที่สอบสวนได้ คือ (๑) ทนายความของผู้ถูกกล่าวหา (๒) ที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหา (๓) หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ สอบสวนเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน	๔๔.๒ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๖๖ วรรค ๑
๔๕. แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนเรื่องใดแล้ว ห้ามตั้งซ้ำในเรื่องเดียว กันอีก เว้นแต่ตั้งเพิ่ม (กฎเดิมใช้คำว่า “จะ ยกเลิกมิได้” ซึ่งมีความ หมายเดียวกัน)	๔๕.๑ ต้องตรวจสอบ ให้รอบคอบ ก่อนออกคำสั่ง (อย่าผลิผลาม) ๔๕.๒ เมื่อออกแล้ว จะออกซ้ำอีก มิได้ ๔๕.๓ หากมีความ จำเป็นต้อง เปลี่ยนแปลง แก้ไข สามารถ ดำเนินการ ได้	๔๕.๑.๑ พิจารณาว่า ณ วันที่จะออกคำสั่งแต่งตั้ง กรรมการสอบสวน มีมูลเพียงพอว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือไม่ ๑) หากมีมูลเพียงพอ ให้ดำเนินการ ทางวินัยทันที ๒) หากมูลยังไม่เพียงพอ ต้องแสวง หาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเสียก่อน ๔๕.๒.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทางวินัย อาจยกเลิกได้เฉพาะคำสั่งที่ สั่งผิดในสาระสำคัญ เช่น ผิดตัวบุคคล ผิดเรื่องที่กล่าวหา หรือไม่มีชื่อและ ตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา รายละเอียด ดูข้อ ๑๖๕ ประกอบ	๔๕. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการรักษาวินัยฯ ข้อ ๗๖ วรรค ๔ ๑) ข้อ ๒๔ วรรค ๔ ๒) ข้อ ๒๕ วรรค ๕ ๔๕.๓ วินัยฯ ข้อ ๕๖
๔๖. จะตั้งกรรมการสอบสวน วินัยอย่างร้ายแรงซ้ำกับ การตั้งกรรมการสอบสวน ในเรื่องให้ออกจาก ราชการ รวม ๔ เหตุ	ซึ่งคณะกรรมการ สอบสวนในเรื่องนั้น ได้สอบสวนไว้แล้ว ได้แก่ เรื่อง (๑) ไม่สนับสนุนการ ปกครองระบอบ ประชาธิปไตยฯ (๒) หย่อนความ สามารถในอันที่ จะปฏิบัติหน้าที่ (๓) บกพร่องในการ	๔๖.๑ นายก อบท.เห็นว่ามูลที่ควรกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องนอก เหนือจาก (๑) - (๔) ๔๖.๒ ให้นายก อบท.ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการ สอบสวนทางวินัยขึ้นใหม่อีก ๑ คำสั่ง (เป็นคณะเดิมหรือคณะใหม่ก็ได้) ๔๖.๓ คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ที่ตั้งขึ้นใหม่นี้จะนำสำนวนการสอบสวนใน เรื่อง (๑) - (๔) มาใช้เป็นสำนวนการ สอบสวนทางวินัย ๔๖.๔ และทำความเข้าใจเสนอนายก อบท.	๔๖. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัยฯ ข้อ ๖๖ วรรค ๘ และข้อ ๗๒

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	ปฏิบัติหน้าที่ (๔) ประพฤติตนไม่เหมาะสม	๔๖.๕ โดยถือว่าได้มีการสอบสวนทางวินัยแล้วก็ได้	
๔๗. การตั้งกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องที่สตก.ชี้มูล	เป็นการดำเนินการทางวินัยแล้ว	๔๗.๑ เนื่องจากมีการกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ๔๗.๒ ต้องสอบสวนตามวิธีที่นาย ก. อนุมัติเห็นสมควร ๔๗.๓ ถือว่าเป็นการดำเนินการทางวินัยตามข้อ ๒๖ ของมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยฯ แล้ว ๔๗.๔ สตก.สามารถนำผลการสอบสวนข้อเท็จจริงมาเป็นข้อยุติในเรื่องนี้ได้	เทียบเคียง ๔๗. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ถก๓๘ ถึง ๑ จ.ก.๓๘ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ต.ค.๕๐ หน้า ๑๖๗

๓.๑ การตั้งเรื่องกล่าวหาทางวินัย

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๔๘. “การตั้งเรื่องกล่าวหา”	๔๘.๑ เป็นเรื่องที่กล่าวหาจริง นั่นคือพฤติกรรมการทำ ๔๘.๒ ไม่ใช่ “ฐานความผิด” ๔๘.๓ เป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินการทางวินัย	๔๘.๑.๑ เรื่องที่กล่าวหา ได้แก่ ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร ฯลฯ อาจกล่าวได้ว่า การตั้งเรื่องกล่าวหาหากเป็นวินัยอย่างร้ายแรง คือ การตั้งกรรมการสอบสวน นั่นเอง ๔๘.๒.๑ “เรื่องที่กล่าวหา” กับ “ฐานความผิด” แตกต่างกัน คือ “เรื่องที่กล่าวหา” เป็นสิ่งแรกที่ต้องกล่าวถึงเมื่อต้องดำเนินการทางวินัย ซึ่งจะปรากฏอยู่ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (กรณีวินัยร้ายแรง คือ สว.๑) ส่วน “ฐานความผิด” จะปรากฏก็ต่อเมื่อได้รวบรวมพยานหลักฐานไประยะหนึ่งแล้ว (กรณีวินัยร้ายแรง คือ ตั้งแต่ สว. ๓ เป็นต้นไป) ๔๘.๓.๑ เมื่อตั้งเรื่องกล่าวหาแล้ว ผลจะออกมาอย่างไรก็ตาม ต้องรายงานไปยัง ก. จังหวัดทุกเรื่อง (ดูข้อ ๓๙.๗.๓ ประกอบ)	๔๘.๑.๑ คู่มือการดำเนินการทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๕๕ หน้า ๒๙ ๔๘.๒.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๕๐ (แบบคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน/สว.๑) ข้อ ๖๑ แบบ สว.๓ ๔๘.๓.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๘๗ วรรค ๑
๔๙. การตั้งเรื่องกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	เลือกใช้วิธีก็ได้	๔๙.๑ ให้สอบสวนตามที่นาย ก. อนุมัติเห็นสมควร ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ๓ วิธี ดังนี้ (๑) มอบให้ ขรก.ผู้ได้บังคับบัญชาสอบสวนแทน (โดยเพียงทำบันทึกข้อความ/ไม่ต้องออกเป็นคำสั่งก็ได้) หรือ (๒) ตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการมีสาระสำคัญตาม	๔๙.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยฯ ข้อ ๒๖ วรรค ๑, ๓-๕

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		กระบวนการทางวินัยอย่างร้ายแรงโดยอนุโลม) หรือ (๓) หากมีการตั้งกรรมการสืบสวน สอบสวน หรือ ตรวจสอบข้อเท็จจริง และกรรมการได้ดำเนินการครบ ๓ องค์ประกอบ คือ ๑) แจ้งข้อกล่าวหา ๒) สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ๓) ให้โอกาสชี้แจง/นำสืบแล้ว นายก อบท.จะสั่งลงโทษเป็นวินัยอย่างไม่ร้ายแรงเลยก็ได้ ๔๙.๒ ทั้ง ๓ วิธี ต้องมีรายละเอียดว่า ใครถูกกล่าวหา กระทำผิดอะไร ที่ไหน อย่างไร และเมื่อใด (พฤติกรรมแห่งการกระทำ ความผิด) เป็นต้น	
๕๐. การตั้งเรื่องกล่าวหาว่ากระทำวินัยอย่างร้ายแรง	มีเพียงวิธีเดียว จะใช้วิธีอื่นไม่ได้	๕๐. กรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ต้องออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ตามแบบ สว.๑) เท่านั้น (วิธีการในข้อ ๗๒)	๕๐. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัยฯ ข้อ ๒๖ วรรค ๖
๕๑. เมื่อตั้งเรื่องกล่าวหาแล้ว	ต้องดำเนินการต่อไป	(๑) ถ้าฟังได้ว่ากระทำผิดวินัย ให้สั่งลงโทษเป็นวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ข้อ ๘๔) หรือวินัยอย่างร้ายแรง (ข้อ ๘๕) แล้วแต่กรณี (๒) ถ้ายังฟังไม่ได้ว่ากระทำผิดวินัย ให้สั่งยุติเรื่อง (๓) การสั่งยุติเรื่องให้ทำเป็นหนังสือได้	๕๑. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัยฯ ข้อ ๒๖ วรรค ๗
๕๒. จะดำเนินการทางวินัยผู้ที่ออกจากราชการไปแล้ว ได้หรือไม่	(๑) ต้องถูกกล่าวหาไว้ก่อนออกจากราชการ จึงจะดำเนินการทางวินัยได้ โดย...	๕๒.๑ กล่าวหาเป็นหนังสือ ๕๒.๒ ต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีหน้าที่สืบสวน สอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมาย ๕๒.๓ ว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (แต่หากถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง นายก อบท.ไม่อาจดำเนินการทางวินัยได้) หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา (เว้นแต่ประมาทหรือลหุโทษ) ๕๒.๔ นายก อบท.สามารถดำเนินการทางวินัยได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ เว้นแต่ออกจากราชการเพราะตาย ๕๒.๕ หากผลการสอบสวนพิจารณาเห็นว่าผู้นั้นจะถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ภาคทัณฑ์/ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน) ก็ให้งดโทษเสีย	๕๒. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัยฯ ข้อ ๒๘ วรรค ๑ หมายเหตุ กรณีต้องการทราบว่าเป็นเรื่องใดถูกกล่าวหาไว้ก่อนออกจากราชการหรือไม่ ต้องตรวจสอบจากเอกสารการกล่าวหา กับ วันที่ผู้ถูกกล่าวหาออกจากราชการว่า วันใดเกิดก่อน หากวันออกจากราชการเกิดก่อนการกล่าวหาแล้ว นายก อบท.จะไม่สามารถดำเนินการทางวินัยผู้นั้นได้

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	(๒) ต้องออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายใน ๑๘๐ วัน	๑) นับแต่วันที่ผู้ยื่นข้อกล่าวหา (ออก) จากราชการ ๒) หากพ้นกำหนด ๑๘๐ วัน ห้ามแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ต้องหาต่อไป ๓) เป็นเงื่อนไขบังคับ	(๒) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย ข้อ ๒๘ วรรค ๒ ข้อสังเกต กรณี ป.ป.ช. แต่งตั้งอนุไต่สวน/องค์คณะไต่สวน หลัง ๑๘๐ วัน อยู่ในความหมายเดียวกัน ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ๑๓๖๒/๒๕๕๖ (อยู่ระหว่างการเสนอแก้ไข พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย ป.ป.ช.)
๕๓. เพียงใดจึงจะถือว่าถูกกล่าวหาไว้ก่อนออกจากราชการ	อันเป็นเหตุให้ดำเนินการทางวินัยได้	๕๓.๑ ต้องมีการระบุข้อหาชัดเจน ๕๓.๒ หากไม่ปรากฏข้อหา ไม่เข้าความหมายในข้อนี้ และจะตั้งกรรมการสอบสวนไม่ได้ ๕๓.๓ กรณี สดง. ชี้มูล โดยไม่ระบุข้อหา ไม่อาจตั้งกรรมการสอบสวนได้เช่นกัน (ดูข้อ ๕๒ ประกอบ)	๕๓. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๑/๒๖๐ ลง ๑๔ พ.ย. ๕๔, นร ๐๗๐๔.๒/ป ๑๔๖๔ ลง ๑๑ พ.ย. ๖๔ และ นร ๑๐๑๑/ถ ๕๔๕ ลง ๒๗ พ.ค. ๕๑

๓.๒ การยืมตัวกรรมการจากสังกัดอื่น

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๕๔. การยืมกรรมการสอบสวนจากสังกัดอื่น	๕๔.๑ กรณีปกติ ๕๔.๒ กรณีจำเป็น/เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน/เพื่อความยุติธรรม ๕๔.๓ ต้องได้รับความยินยอมจากต้นสังกัดของผู้ยื่นข้อกล่าวหา	ให้แต่งตั้งจากพนักงานส่วนท้องถิ่นในสังกัด อาจแต่งตั้งจากต่างสังกัดก็ได้ โดย ๑) ประสานภายในกับเจ้าตัวผู้ต้องการขอตัว ๒) หากเจ้าตัวไม่ขัดข้อง ให้ประสานภายในกับผู้บังคับบัญชาของผู้ยื่นข้อกล่าวหา ๓) หากไม่ขัดข้อง ให้ส่งหนังสือขอตัวอย่างเป็นทางการ ๔) เมื่อได้รับหนังสือตอบยินยอมจึงออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนได้ ๕) อย่าออกคำสั่งก่อนวันได้รับหนังสือยินยอมเป็นอันตราย (เพราะอาจมีปัญหาการตีความว่าเป็นคำสั่งที่มีขอบในภายหลัง) หมายเหตุ ๑) - ๕) เป็นข้อแนะนำ ไม่ใช่ข้อกฎหมาย	๕๔. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ข้อ ๔๔ วรรค ๑ และหนังสือสำนักงาน ก.อบต., ก.ท. และ ก.จ. ที่ มท ๐๘๐๔.๒/ว ๒๐๕ ลง ๒๐ ก.ย. ๕๘ หมายเหตุ ๑. "ต้นสังกัด" หมายถึง นอภ.หรือ ผวจ.หรือ นายก อบท.ที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่จะถูกขอตัว ๒. ระหว่างปฏิบัติราชการในฐานะกรรมการสอบสวน ให้ถือเสมือนว่ากรรมการนั้นสังกัด อบท.เจ้าของคำสั่งจนเสร็จ การ (น.ว.๑๗๘/๒๕๕๒ ถึง ๑๐ ต.ค.๕๒)

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๕๕. การเลือกกรรมการสอบสวนจากสังกัดอื่น	เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.จังหวัด	เมื่อความปรากฏ (ได้รับแจ้ง/รายงาน/มีหนังสือขอกรรมการ ฯลฯ) แก่ ก.จังหวัดว่า นายก อบท.มีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ต่อไปนี้ (๑) เป็นคู่กรณีกับพนักงานส่วนท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหา กล่าวคือ มีเหตุทะเลาะวิวาทกัน ร้องเรียน ร้องร้องซึ่งกันและกัน (ทุกเรื่อง) เป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ พี่น้อง ลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น ญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้พิทักษ์ ผู้แทน ตัวแทน เจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ นายจ้าง ของคู่กรณี เป็นผู้ใช้อำนาจพิจารณาซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาไม่เป็นธรรม หรือ (๒) ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดร่วมกับผู้ถูกกล่าวหา ให้ ก.จังหวัด ดำเนินการ ดังนี้ ตรวจสอบโดยวิธีใดที่น่าจะได้รับความจริง (ตั้งกรรมการ/มอบฝ่ายเลขานุการ ฯลฯ) หากผลปรากฏว่าเป็นจริง ต้อง ๑) ประสานภายในกับเจ้าตัวผู้ต้องการขอตัว ๒) หากเจ้าตัวไม่ขัดข้อง ให้ประสานภายในกับผู้บังคับบัญชาของผู้ต้องหาด้วย ๓) หากไม่ขัดข้อง ให้ส่งหนังสือขอตัวอย่างเป็นทางการ ๔) เมื่อได้รับหนังสือตอบยินยอมจึงพิจารณาว่ามีมติคัดเลือกให้เป็นกรรมการสอบสวน ๕) ส่งรายชื่อที่มีมติคัดเลือกให้นายก อบท.ออกคำสั่งแต่งตั้ง ๖) อย่าออกคำสั่งก่อนวันได้รับหนังสือแจ้งมติคัดเลือกจากสำนักงาน ก.จังหวัดเป็นอันขาด (เพราะอาจมีปัญหาการตีความว่าเป็นคำสั่งที่มีชอบในภายหลัง) ก.จังหวัด อาจมีมติครั้งเดียวให้ฝ่ายเลขานุการเป็นผู้ดำเนินการตาม ๑) - ๓) แทนก็ได้	๕๕. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔๙ วรรค ๔ และข้อ ๔ วรรค ๓ และหนังสือสำนักงาน ก.อบต., ก.ท. ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๑๓๒, ๑๓๓ ถึง ๓๐ มี.ย.๕๒ หมายเหตุ ๑. เป็นเพียงคำแนะนำเพื่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติ ๒. เมื่อได้รายชื่อแล้ว ควรให้รองนายก อบท. หรือผู้รักษาราชการแทน/ปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นผู้ลงนามในฐานะนายก อบท. เพื่อป้องกันการโต้แย้งตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ ม.๑๓
๕๖. การลาออกจากการเป็นกรรมการสอบสวน	ไม่มีข้อกำหนดให้ลาออกได้	(๑) กรณีการยืมตัวถือเป็นความยินยอมของผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดตั้งแต่แรกแล้ว (๒) กรณีเป็นผู้อยู่ในสังกัดของเจ้าของคำสั่ง	๕๖. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๕๖

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		ถือเป็นหน้าที่อื่นที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย (๓) กรณีผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนไม่ปฏิบัติหน้าที่สอบสวนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร อาจผิดวินัยทั้งฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบฯ ละทิ้งหน้าที่ราชการ หรือขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาได้ (๔) หากมีความจำเป็นจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ อาจมีหนังสือรายงานนายก อปท.ผู้ออกคำสั่งเพื่อขอให้เปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสวนได้ และตราบไต่ที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงคำสั่ง กรรมการผู้นั้นต้องปฏิบัติหน้าที่สอบสวนต่อไป (๕) การเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นอำนาจดุลพินิจของนายก อปท.เจ้าของคำสั่งที่จะเห็นสมควรหรือจำเป็น	หมายเหตุ ดูข้อ ๑๘๖ ประกอบ

๓.๓ การคัดค้านกรรมการสอบสวนและผลของการคัดค้าน

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๕๗. (๑) การคัดค้านกรรมการสอบสวน (ที่นายก อปท.แต่งตั้งกรรมการสอบสวนเอง)	๕๗.๑ โดยตัวผู้ถูกกล่าวหา	๕๗.๑.๑ มีเหตุอย่างหนึ่งอย่างหนึ่งใด (๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในเรื่องที่กล่าวหา (๒) มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องสอบสวน (๓) มีเหตุโกรธเคืองผู้ถูกกล่าวหา (๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือญาติ (๕) เหตุเสียความเป็นธรรมอื่น ๕๗.๑.๒ ผู้ถูกกล่าวหายื่นคำคัดค้านเป็นหนังสือต่อนายก อปท.ผู้สั่งแต่งตั้งภายใน ๗ วัน นับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งกรรมการ ๕๗.๑.๓ เมื่อได้รับหนังสือคัดค้านแล้ว นายก อปท.ต้องส่งคำคัดค้านนั้น ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือคัดค้านด้วย ๒ วิธี ดังนี้ (๑) ส่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน (๒) ยกคำคัดค้าน ๕๗.๑.๔ คำสั่งของนายก อปท.ที่ยกคำคัดค้านให้เป็นที่ยุติ ๕๗.๑.๕ หากนายก อปท.ไม่สั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ผู้ที่ถูกคัดค้านพ้นจาก	๕๗. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๕๔ และ ๕๕ (๑) ให้แต่งตั้งกรรมการทดแทน ตามข้อ ๕๖

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๕๗. (๒) การคัดค้านกรรมการสอบสวน (ที่ ก. จังหวัดเลือก)	๕๗.๒ โดยกรรมการสอบสวนเอง ทั้งตามข้อ ๕๗.๑ และข้อ ๕๗.๒	การเป็นกรรมการสอบสวน (ห้ามนั่งร่วมทำการสอบสวน เพราะเป็นผู้อื่น) ๕๗.๑.๖. เมื่อนายก อบท.ได้ส่งคำคัดค้านแล้ว ให้แจ้งผู้คัดค้านทราบด้วย ๕๗.๑.๗ นายก อบท.ต้องส่งเรื่องการคัดค้านให้กรรมการสอบสวนรวบรวมไว้ในสำนวนโดยเร็ว ๕๗.๒.๑ ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๕๗.๑ เป็นไปตามข้อ ๕๗.๑.๑ - ๕๗.๑.๒ แล้วดำเนินการต่อไป ดังนี้ ๑) ให้นายก อบท.ส่งคำคัดค้านไปยัง ก.จังหวัด ภายใน ๗ วันนับแต่ได้รับหนังสือคัดค้าน ๒) ก.จังหวัดต้องพิจารณาคำคัดค้านโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่ได้รับเรื่องจากนายก อบท.	๕๗.๒ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย ข้อ ๕๕
๕๘. ผลอันเกิดจากคำคัดค้านกรรมการสอบสวน	ให้ผู้ถูกคัดค้านนั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว (ประธานฯ ต้องแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบเหตุนี้โดยเร็ว)	- จนกว่านายก อบท.หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี จะพิจารณาสั่งคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาคำคัดค้านให้ทราบ - กรณีที่ผู้ถูกคัดค้านร่วมนั่งพิจารณาในฐานกรรมการสอบสวน จะทำให้การสอบสวนครั้งนั้นเสียไปเฉพาะส่วนที่ผู้นั้นร่วม	๕๘. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย ข้อ ๕๔ วรรค ๗
๕๙. (๑) นายก อบท.ไม่ส่งคำคัดค้านภายใน ๑๕ วัน	ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน	๕๙.๑ ถือว่าการคัดค้านนั้นไม่ได้รับฟังได้ ๕๙.๒ การสอบสวนหลังจากนั้นซึ่งมีผู้ถูกคัดค้านร่วมอยู่ด้วยเป็นการไม่ชอบ ๕๙.๓ หากจะลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง จะทำให้การสอบสวนและมติของกรรมการที่ไม่ครบองค์ประชุมเสียไปด้วย ๕๙.๔ นายก อบท.ควรมีคำสั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการเสีย ๕๙.๕ แล้วแต่งตั้งผู้อื่นที่เหมาะสมเป็นกรรมการแทน	๕๙. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๓๐๘.๒/๓๓๗๐ ลง ๒๖ พ.ย.๓๙ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือนฯ ตุลาคม ๒๕๔๐ หน้า ๒๓๓
(๒) ก.จังหวัดไม่พิจารณาและมีมติภายใน ๓๐ วัน	ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวนเช่นกัน	ให้ ก.จังหวัดพิจารณาและมีมติคัดเลือกกรรมการสอบสวนแทนผู้นั้น หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงการสอบสวนจะเสียไปเฉพาะส่วนที่ผู้นั้นร่วม	(๒) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย ข้อ ๕๔ วรรค ๖

๔ การกันเป็นพยานและการคุ้มครองพยาน

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๖๐. หลักการกันเป็นพยาน	๖๐.๑ ตัวการสำคัญ	๖๐.๑.๑ พนักงานส่วนท้องถิ่นผู้เป็นต้นเหตุแห่งการ	๖๐.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	๖๐.๒ พยาน ๖๐.๓ การกันเป็นพยาน ๖๐.๔ คณะกรรมการสอบสวน ๖๐.๕ ลักษณะต้องห้ามของการกันเป็นพยาน	กระทำความผิด ซึ่งชักชวน โน้มน้าว ล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำการอื่นใดอันทำให้พนักงานส่วนท้องถิ่นผู้อื่นจำต้องปฏิบัติตามโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ ๖๐.๒.๑ พนักงานส่วนท้องถิ่นผู้ให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำ ๖๐.๓.๑ ไม่ใช่วิธีการสำคัญแห่งการกระทำความผิด นายก อบท.อาจมีหนังสือสั่งกันเป็นพยาน ๖๐.๔.๑ เฉพาะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ๖๐.๕.๑ ไม่เกิดจากการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา ๖๐.๕.๒ ไม่กระทำการอย่างใดโดยมิชอบเพื่อชักจูงให้ให้ถ้อยคำ	วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔ วรรค ๓ ๖๐. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๓๐, ๓๑ และ ๓๓
๖๑. วิธีกันเป็นพยาน (๑)	๖๑.๑ ทั้งก่อนและหลังตั้งกรรมการสอบสวน ๖๑.๒ ไม่ถือว่าผิดวินัย	๖๑.๑.๑ อยู่ในข่ายร่วมกระทำความผิด ๖๑.๑.๒ ได้ให้ข้อมูลนั้นต่อผู้มีหน้าที่ และ ๖๑.๑.๓ เป็นเหตุให้ดำเนินการทางวินัยแก่ตัวการสำคัญได้ ๖๑.๑.๔ นายก อบท.อาจมีหนังสือสั่งกันเป็นพยานได้ ๖๑.๑.๕ ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ๖๑.๒.๑ ทั้งฐานเปิดเผยความลับราชการ ๖๑.๒.๒ ทั้งฐานกระทำการข้ามชั้นผู้บังคับบัญชาเหนือตน	๖๑.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๓๐ (๑) - ๓๑ ๖๑.๒ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยฯ ข้อ ๓๒
๖๒. วิธีกันเป็นพยาน (๒)	ทั้งก่อนและหลังตั้งกรรมการสอบสวน	๖๒.๑. อยู่ในข่ายร่วมกระทำความผิด ๖๒.๒ ไม่ใช่วิธีการสำคัญ และ ๖๒.๓ ไม่อาจแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่นได้นอกจากผู้นั้น ๖๒.๔ นายก อบท.อาจมีหนังสือสั่งกันเป็นพยานได้	๖๒. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๓๐ (๒)
๖๓. การกันในอำนาจกรรมการสอบสวน	มีเหตุอันสมควรในระหว่างสอบสวน	๖๓.๑ ให้กรรมการมีมติระบุเหตุผลว่าเพราะเหตุใด ๖๓.๒ ประธานกรรมการสอบสวนรายงานนายก อบท. โดยเร็ว ๖๓.๓ ให้นายกอบท. สั่งเป็นหนังสือสั่งกันผู้นั้นเป็นพยาน ๖๓.๔ การดำเนินการทางวินัยผู้นั้นเป็นอันยุติ	๖๓. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๓๔
๖๔. การสิ้นสุดการกันเป็นพยาน	กรรมการสอบสวนรายงานไปยังนายก อบท. ถ้าผู้ถูกกันเป็นพยานนั้น...	มีเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้ ๖๔.๑ ไม่มาให้ถ้อยคำ ๖๔.๒ มาแต่ไม่ให้ถ้อยคำ ๖๔.๓ ให้ถ้อยคำแต่ไม่เป็นประโยชน์ ๖๔.๔ ให้ถ้อยคำเป็นเท็จ ๖๔.๕ ให้ถ้อยคำกลับกลับไปกลับมา ๖๔.๖ ให้นายกฯ สั่งเป็นหนังสือให้การกันเป็นพยาน	๖๔. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๓๖

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		สิ้นสุดลง ๖๔.๗ ให้ดำเนินการทางวินัยผู้นั้นต่อไป	
๖๕. หลักการคุ้มครองพยาน	เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น โดย...	๖๕.๑ ไม่เปิดเผยชื่อ/ข้อมูลใด ๆ ของพยาน ๖๕.๒ ไม่ใช้อำนาจไม่ว่าในทางใด หรือกระทำการกลั่นแกล้ง/ไม่เป็นธรรมที่กระทบสิทธิหน้าที่ของพยาน ๖๕.๓ ไม่ให้พยานถูกกลั่นแกล้ง/ข่มขู่ ๖๕.๔ จะดำเนินการอื่นใดเพื่อคุ้มครองก่อนแล้วปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายภายหลังได้ (เช่น กรณีกฎหมายกำหนดให้ขอความเห็นชอบก่อน ให้ขอภายหลังได้)	๖๕. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙
๖๖. ผู้บังคับบัญชาไม่คุ้มครอง หรือคุ้มครองไม่เพียงพอ	(๑) ให้พยานร้องเป็นหนังสือต่อนายก อบท. (๒) นายก อบท. ไม่คุ้มครอง หรือ คุ้มครองไม่เพียงพอ ให้ร้องเป็นหนังสือต่อ ก. จังหวัด (๓) นายก อบท. ไม่ปฏิบัติตามมติ ก.จังหวัด	๑) หากมีมูลน่าเชื่อ นายก อบท. ต้องให้ความคุ้มครองทันที ๑) หากมีมูลน่าเชื่อ ก.จังหวัดต้องให้ความคุ้มครองทันที ๒) หากมีความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยในชีวิต นายก อบท./ก.จังหวัด อาจสั่งให้พยานผู้นั้นไปช่วยราชการที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดโดยความสมัครใจของพยานโดยเร็วก็ได้ ๑) ถือว่าไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ให้ ก.จังหวัดมีมติแจ้งผู้กำกับดูแลดำเนินการตามอำนาจหน้าที่	๖๖. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔๑ - ๔๓
๖๗. ระยะเวลาการคุ้มครองพยาน	๖๗.๑ ระยะเวลาเริ่มต้น ๖๗.๒ ระยะเวลาสิ้นสุด	๖๗.๑.๑ ไม่โอกาสแรกที่ทำได้ ๖๗.๑.๒ เริ่มตั้งแต่ให้ข้อมูล ๖๗.๒.๑ สิ้นสุดเรื่อง ๖๗.๒.๒ การดำเนินการทางวินัยตัวการสำคัญเสร็จสิ้น	๖๗. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔๔
๖๘. การสั่งให้พยานกลับไปปฏิบัติหน้าที่เดิม	มี ๓ เหตุ ได้แก่	๑) มีการสั่งยุติเรื่อง ๒) การดำเนินการทางวินัยแก่ตัวการสำคัญเสร็จสิ้น ๓) เหตุแห่งการคุ้มครองพยานหมดไป ให้ ก.จังหวัดมีมติให้ผู้ได้รับการคุ้มครองพยานกลับไปปฏิบัติหน้าที่เดิม	๖๘. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔๕

๕ การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๖๙. การกระทำที่ปรากฏ	นายก อบท.จะดำ เนิน	๖๙.๑ ปกตินายก อบท.จะดำเนินการทางวินัย	๖๙. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
ขัดแย้ง	การทางวินัยหรือให้ออกจากราชการ โดย... ๑) ไม่สอบสวนหรือ ๒) งดการสอบสวน ก็ได้ ๓) กรณีหย่อน/ บกพร่อง/ ประพฤติน่า เหมาะสม ก็ เช่นเดียวกัน	ต้องมีการสอบสวนก่อนทุกครั้ง จึงสั่งลงโทษทางวินัยได้ ๖๔.๒ หากมีคำสั่งลงโทษ โดยไม่มีการสอบสวน คำสั่งลงโทษนั้นย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ ๖๔.๓ แต่ถ้าเป็นการกระทำที่ปรากฏขัดแย้ง จะไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวน ก็สามารถลงโทษทางวินัย หรือให้ออกจากราชการได้ (ดูข้อ ๗๐ ประกอบ)	วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔๕-๔๗
๗๐. การกระทำที่ถือว่าเป็นกรณีที่น่าสงสัย	๗๐.๑ วินัยไม่ร้ายแรง ๗๐.๒ วินัยอย่างร้ายแรง ๗๐.๓ หย่อน/ บกพร่อง/ ไม่เหมาะสม	มีเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ ๑) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำผิดทางอาญา และนายก อบท.เห็นว่าคำพิพากษาประจักษ์ชัดแล้ว ๒) รับสารภาพเป็นหนังสือต่อนายก อบท.หรือผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือกรรมการสอบสวนและบันทึกคำรับสารภาพนั้นเป็นหนังสือไว้แล้ว ถือเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง มีเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ ๑) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก (จริง ๆ) โดยไม่รอกำหนดโทษ/ไม่รอกำหนดลงโทษ (เว้นประมาท/ลหุโทษ) ๒) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเกินกว่า ๑๕ วัน โดยนายก อบท.สืบสวนแล้วว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ๓) รับสารภาพเป็นหนังสือต่อนายก อบท.หรือผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือกรรมการสอบสวนและบันทึกคำรับสารภาพเป็นหนังสือไว้แล้ว ถือเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง มีเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ (๑) หย่อนความสามารถ (๒) บกพร่องต่อหน้าที่ราชการ (๓) ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง และนายก อบท.เห็นว่าหากให้อยู่ในราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ จะสั่งให้ออกจากราชการโดยไม่สอบสวนก็ได้ ถ้า...	๗๐.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔๕ ๗๐.๒ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔๖ ๗๐.๓ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔๗ (ดูข้อ ๖๔ ประกอบ)

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		๑) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำผิดทางอาญาแต่ให้รอ และนายก อปท. เห็นว่าคำพิพากษาประจักษ์ชัดแล้ว ๒) รับสารภาพเป็นหนังสือต่อนายก อปท. หรือผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือกรรมการสอบสวน และบันทึกคำรับสารภาพเป็นหนังสือไว้แล้ว ถือเป็นกรกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง	

๖ การสอบสวนพิจารณา

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๗๑. เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม	เหตุ ๔ ประการดังต่อไปนี้ต้องทำการสอบสวนพิจารณา	(๑) ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง (๒) ถูกกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ (๓) บกพร่องในหน้าที่ราชการ (๔) ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ทั้ง ๔ กรณี ให้ใช้คำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑) กล่าวคือ ใช้ สว.๑ ร่วมกัน	๗๑. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔๘

๖.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑)

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๗๒. การออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑) (เป็นขั้นตอนที่ ๑)	๗๒.๑ คุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน	๗๒.๑.๑ แต่งตั้งจากพนักงานส่วนท้องถิ่นในสังกัด หากจำเป็นจึงแต่งตั้งจากภายนอกสังกัด หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือน ๗๒.๑.๒ ข้าราชการทหาร เป็นกรรมการสอบสวนวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นไม่ได้ (ให้ดูสถานภาพ ไม่ใช่ชั้นยศ) ๗๒.๑.๓ มีจำนวนอย่างน้อย ๓ คน ๗๒.๑.๔ ในจำนวน ๓ คนนั้น อย่างน้อย ๑ คนต้อง ๑) เป็นนิติกร หรือ ๒) จบปริญญาทางกฎหมาย หรือ ๓) ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการดำเนินการทางวินัยฯ (หลักสูตร ๕ วัน) หรือ ๔) มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการ	๗๒.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยฯ ข้อ ๔๙ วรรค ๑-๓

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	๗๒.๒ รูปแบบ	ทางวินัย (โดยเคยร่วมเป็นกรรมการสอบวินัยมาแล้วอย่างน้อย ๑ ส่วนวน) ๗๒.๑.๕ ประธานต้องมีตำแหน่งและระดับไม่ต่ำกว่าผู้ที่ถูกกล่าวหา (ตามข้อ ๗๓) ๗๒.๑.๖ ให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ๗๒.๑.๗ แม้อย่างหลังประธานจะมีตำแหน่งและระดับต่ำกว่าผู้ที่ถูกกล่าวหา ก็ไม่กระทบถึงการที่ได้ทำไปแล้ว ๗๒.๒.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑) ต้องระบุ ๓ ส่วนประกอบ ดังนี้ ๑) ชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา ๒) เรื่องที่กล่าวหา ๓) ชื่อและตำแหน่งของกรรมการสอบสวน ส่วนประกอบนี้จะขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไปไม่ได้ แต่จะให้มีผู้ช่วยเลขานุการหรือไม่ก็ได้ ๗๒.๒.๒ การแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ นอกจากจะแต่งตั้งจากพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนแล้ว ยังอาจแต่งตั้งจาก ๑) ลูกจ้างประจำ ๒) พนักงานจ้างตามภารกิจ โดยทั้งสองตำแหน่งนี้ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๗๒.๑.๔ ด้วย	๗๒.๑.๗ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยฯ ข้อ ๔๙ บรรค ๖ ๗๒.๒ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยฯ ข้อ ๕๐ หมายเหตุ ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (สว.๑) จะยังระบุฐานความผิดไม่ได้ ให้ระบุเฉพาะพฤติการณ์ว่า ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ ฯลฯ เท่านั้น การระบุฐานความผิดเท่ากับเป็นการตีกรอบ ไม่ให้สอบออกนอกฐานความผิดที่ระบุไว้ ซึ่งจะไม่ได้ความจริงและยุติธรรม ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการดำเนินการทางวินัย
	๗๒.๓ การแจ้งคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน	๗๒.๓.๑ นายก อบท.ต้องแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน พร้อมสำเนา ๑ ฉบับให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยเร็ว ๑) ให้ผู้ถูกกล่าวหาลงชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน ๒) กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่รับทราบคำสั่ง ถ้าทำบันทึกลงวันที่ สถานที่ที่แจ้งลงลายมือชื่อผู้แจ้ง และพยานรู้เห็นแล้ว ให้ถือว่าวันนั้นเป็นวันรับทราบ ๓) หากแจ้งไม่ได้ ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เมื่อพ้น ๑๕ วันถือว่ารับทราบแล้ว กรณี ๑) - ๓) ระยะเวลาคัดค้าน	๗๒.๓ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๕๑ (๑) (๒) หมายเหตุ เจ้าหน้าที่ผู้เป็นเจ้าของเรื่องจะทำหน้าที่แทนนายก อบท.

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		กรรมการสอบสวน เริ่มนับ ๑...๒...๓... ๗๒.๓.๒ นายก อบท.ส่งคำสั่งแต่งตั้งให้คณะ กรรมการสอบสวนทราบ พร้อมเอกสาร การรับทราบข้อกล่าวหาของผู้ถูก กล่าวหา ๗๒.๓.๓ ประธานกรรมการลงนามรับทราบ ระยะเวลาสอบสวน เริ่มนับ ๑...๒...๓...	
๗๓. ตำแหน่งระดับของ ประธานกรรมการ สอบสวน	ต้องไม่ต่ำกว่าหรือ เทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ ถูกกล่าวหา ดังนั้น ถ้า ผู้ถูกกล่าวหาเป็น...	๗๓.๑ บริหารท้องถิ่นสูง (ปลัด) ประธานต้องเป็น ๑) บริหารท้องถิ่นสูง (ปลัด) ๒) ขรก.ฝ่ายพลเรือนไม่ต่ำกว่า ๗๓.๒ บริหารท้องถิ่นสูง (รองปลัด) ประธานต้องเป็น ๑) บริหารท้องถิ่นสูง (รองปลัด) ขึ้นไป ๒) ขรก.ฝ่ายพลเรือนไม่ต่ำกว่า ๗๓.๓ บริหารท้องถิ่นกลาง (ปลัด) ประธานต้องเป็น บริหารท้องถิ่นกลาง (ปลัด) ขึ้นไป ๗๓.๔ บริหารท้องถิ่นกลาง (รองปลัด) ประธานต้องเป็น บริหารท้องถิ่นกลาง (รองปลัด) ขึ้นไป ๗๓.๕ บริหารท้องถิ่นต้น (ปลัด) ประธานต้องเป็น บริหารท้องถิ่นต้น (ปลัด) ขึ้นไป ๗๓.๖ บริหารท้องถิ่นต้น (รองปลัด) ประธานต้องเป็น บริหารท้องถิ่นต้น (รองปลัด) ขึ้นไป ๗๓.๗ อำนาจการท้องถิ่นสูง ประธานต้องเป็น ๑) บริหารท้องถิ่นสูง ๒) อำนาจการท้องถิ่นสูง ๓) ขรก.ฝ่ายพลเรือนไม่ต่ำกว่า ๗๓.๘ อำนาจการท้องถิ่นกลาง ประธานต้องเป็น ๑) บริหารท้องถิ่นกลาง ขึ้นไป ๒) อำนาจการท้องถิ่นกลาง ขึ้นไป ๗๓.๙ อำนาจการท้องถิ่นต้น ประธานต้องเป็น ๑) บริหารท้องถิ่นต้น ขึ้นไป ๒) อำนาจการท้องถิ่นต้น ขึ้นไป ๗๓.๑๐ เชี่ยวชาญ ประธานต้องเป็น ๑) บริหารท้องถิ่นสูง ๒) อำนาจการท้องถิ่นสูง ๓) เชี่ยวชาญ ๗๓.๑๑ ข้าราชการพิเศษ ประธานต้องเป็น ๑) บริหารท้องถิ่นกลาง ขึ้นไป ๒) อำนาจการท้องถิ่นกลาง ขึ้นไป ๓) ข้าราชการพิเศษ ขึ้นไป	(๑) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัยฯ ข้อ ๔๔ วรรค ๑ (๒) หนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๔.๖ /ว ๔๑ ลง ๙ มิ.ย.๕๔ ข้อสังเกต ๑. ประธานกรรมการต้องเป็น พนักงานส่วนท้องถิ่น คือ อบจ./เทศบาล/อบต./เมือง พัทธยา เท่านั้น เว้นตำแหน่ง ระดับสูงจะเป็นข้าราชการ ประเภทอื่นก็ได้ ๒. ตำแหน่งระดับของประธาน กรรมการสอบสวน เช่น ๑) ตำแหน่งประเภทวิชาการ เป็นประธานสอบตำแหน่ง ประเภทอำนาจการและ บริหารไม่ได้ ๒) ตำแหน่งประเภทอำนาจ การเป็นประธานสอบ ตำแหน่งประเภทบริหาร ไม่ได้ ๓) ตำแหน่งประเภทบริหาร (รองปลัด) เป็นประธาน สอบตำแหน่งประเภท บริหาร (ปลัด) ไม่ได้ เป็นต้น เพราะตำแหน่งระดับ ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา ๓. หากตำแหน่งระดับต่ำกว่าจะ ทำให้คำสั่งนั้นไม่ชอบ ตาม

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		๗๓.๑๒ ข้าราชการ ประธานต้องเป็น ๑) บริหารท้องถิ่น ๒) อำนวยการท้องถิ่น ๓) ข้าราชการ ขึ้นไป ๗๓.๑๓ ปฏิบัติการ/อาวุโส/ชำนาญงาน/ปฏิบัติงาน ประธานต้องเป็น ๑) บริหารท้องถิ่น ๒) อำนวยการท้องถิ่น ๓) ข้าราชการ ขึ้นไป ๔) ออาวุโส	มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๗๙
๗๔.อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน	๗๔.๑ อำนาจ ๗๔.๒ อำนาจหน้าที่ ๗๔.๓ คณะกรรมการสอบสวน มีหน้าที่ ๖ ประการ	กรรมการสอบสวนไม่มีสถานภาพเป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา (ดูข้อ ๗๖ ประกอบ) ๗๔.๒.๑ ขอให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ทำหนังสือ ส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลมาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำ ๗๔.๒.๒ เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน เพื่อ... ๗๔.๓.๑ สอบสวนตามหลักเกณฑ์ ก.จังหวัด ๗๔.๓.๒ แสวงหาความจริง ๗๔.๓.๓ ดูแลให้บังเกิดความยุติธรรม ๗๔.๓.๔ รวบรวมประวัติและความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหา ๗๔.๓.๕ จัดทำบันทึกประจำวันทุกครั้งที่มีการสอบสวน ๗๔.๓.๖ ห้ามบุคคลอื่นเข้าร่วมทำการสอบสวน	๗๔.๒ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๗ ๗๔.๓ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๕๗
๗๕. หน้าที่ประธานกรรมการสอบสวน	เรียกประชุมครั้งแรกเพื่อพิจารณา วางแนวทางการสอบสวน	เมื่อรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและรับเรื่องแล้ว ให้ประธานกรรมการสอบสวนดำเนินการประชุมครั้งแรก (ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ประธานรับทราบคำสั่ง)	๗๕. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๕๒
๗๖. กรรมการสอบสวนปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	เพื่อให้เกิดหรืออาจจะเกิดความเสียหายต่อผู้อื่น	๗๖.๑ เมื่อถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ๗๖.๒ อาจเป็นความผิดทางวินัยได้ และอาจเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ม. ๑๕๗	๗๖. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๒/๑๑๙ ลง ๑๙ มี.ค.๔๐ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัย

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		ได้อีกเช่นกัน ข้อสังเกต อย่างไรก็ตามการเป็นกรรมการสอบสวนทางวินัยตามคำสั่งของนายก อบท.ในปัจจุบัน ยังไม่ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ดูข้อ ๗๕ ประกอบ) แต่อาจเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. จัดตั้งที่บัญญัติให้พนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าพนักงานในขณะปฏิบัติหน้าที่	ข้าราชการพลเรือนฯ ต.ค.๔๐ หน้า ๒๕๘
๗๗. คำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนอาจเปลี่ยนแปลงได้	หากมีความจำเป็นอาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้	๗๗.๑ นายก อบท.เห็นว่า ๑) มีเหตุอันสมควร หรือ ๒) จำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลง เพิ่ม ลด จำนวนกรรมการสอบสวน ๗๗.๒ ให้สามารถดำเนินการได้ แต่ต้องแสดงเหตุแห่งการนั้นไว้ด้วย	๗๗. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๕๖ (ดูข้อ ๑๖๕ ประกอบ)
๗๘. ผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่กรรม (ตาย) ระหว่างสอบสวน	ให้การสอบสวนเป็นอันยุติลง	คณะกรรมการสอบสวน ต้อง ๗๘.๑ รวบรวมพยานหลักฐานเท่าที่มี ๗๘.๒ วินิจฉัยว่าผู้ตายกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ ๗๘.๓ ถ้าผิด จะลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ๗๘.๔ ปลดออกได้รับบำเหน็จบำนาญ / ไล่ออกไม่ได้ ข้อสังเกต หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๔/ ๑๔๕๕๖ ลง ๒๕ พ.ค.๖๐ ให้ทำการสอบสวนต่อไป น่าจะหมายถึง เพียงการรวบรวมพยานหลักฐานอื่นที่มีใช้การสอบปากคำบุคคล	๗๘. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๘ และหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๒/๕๗๙ ลง ๔ ก.ค.๔๐ หมายเหตุ หากให้สอบปากคำพยานบุคคลและมีกรณีพาดพิงผู้ตาย ทำให้ผู้ตายไม่มีโอกาสต่อสู้
๗๙. เมื่อเกิดกรณีหนึ่งกรณีใด หรือทุกกรณีต่อไปนี้	๑) ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง) ๒) ถูกฟ้องคดีอาญา	๗๙.๑ นายก อบท.อาจสั่งพักราชการ หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนโดยความเห็นชอบของ ก.จังหวัดได้ ถ้ามีเหตุหนึ่งเหตุใดใน ๑) - ๒) ๗๙.๒ เลการสอบสวนพิจารณาไม่ถึงกับจะต้องลงโทษปลด/ไล่ออก หรือให้ออก ต้องสั่งกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม หรือระดับเดียวกัน ๗๙.๓ ให้ถือว่ามิสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นตลอดเวลา หมายเหตุ ดัดการต้องหากคดีอาญาออกไป	๗๙. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๙
๘๐. องค์ประชุมกรรมการสอบสวน	๘๐.๑ การประชุม ๘๐.๒ การสอบสวน	๑) ทุกครั้งต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ๒) เสียงเท่ากันประธานออกเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด ๓) แต่หากจะแจ้ง สว.๓ และประชุมลงมติทำ สว.๖ ต้องไม่น้อยกว่า ๓ คนด้วย	๘๐. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๕๓ และ ๖๔

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๘๑. กรรมการสอบสวนไม่ครบองค์ประชุมยอมเสียไปเฉพาะส่วน	จะนำส่วนที่เสียไปนั้นมาใช้ลงโทษไม่ได้	๘๑.๑ กรรมการสอบสวนที่มีได้ร่วมสอบ มาลงลายมือชื่อในภายหลังเพื่อให้ครบองค์ประชุม ๘๑.๒ ไม่อาจทำให้การสอบสวนดังกล่าวเป็นการสอบสวนที่ถูกต้องขึ้นมาได้ และ ๘๑.๓ ถือว่ากรรมการสอบสวนผู้นั้นกระทำความผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ	๘๑. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๒/ป ๑๐๖๖ ลง ๑๕ พ.ย.๓๗ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือนฯ ตุลาคม ๒๕๔๐ หน้า ๑๒๕
๘๒. ระยะเวลาการสอบสวน	๘๒.๑ อำนาจของกรรมการ ๘๒.๒ อำนาจของนายก อบท. ๘๒.๓ อำนาจของ ก.จังหวัด ๘๒.๔ ประธานฯ มีหน้าที่ยื่นขอขยายเวลาต่อ นายก อบท.เพื่อให้อนุญาต	๘๒.๑.๑ มีกำหนด ๑๒๐ วัน ๘๒.๒.๑ ขยายได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๓๐ วัน เป็น ๖๐ วัน (รวม ๑๘๐ วัน) ๘๒.๓.๑ เมื่อครบ ๑๘๐ วันแล้ว ให้นายก อบท. รายงาน ก.จังหวัด จำนวนวันขึ้นอยู่ที่เหมาะสมและเป็นดุลพินิจของ ก.จังหวัด (กรรมการสอบสวนควรระบุด้วยว่าเหลือการรวบรวมพยานหลักฐานใดบ้าง และจะใช้เวลากี่วัน เพื่อประกอบการพิจารณา)	๘๒. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๕๘ หมายเหตุ ๑. เจื่อนเวลาตามข้อนี้ ให้คำนึงถึงเวลารวมเป็นหลัก เวลาย่อยเป็นเพียงส่วนประกอบ ๒. ระยะเวลาการดำเนินการทางวินัย มักจะไม่กำหนด นอกเหนือจากข้อ ๕๘ หากจะมีระยะเวลาจะใช้คำว่าทันที, โดยไม่ชักช้า, โดยเร็ว, หรือโดยพลัน แทน ๓. เจื่อนเวลาการสอบสวนเป็นเพียงเจื่อนเวลาเร่งรัด ไม่ใช่เจื่อนเวลาบังคับ กรรมการต้องสอบสวนให้อยู่ภายในเจื่อนเวลาดังกล่าว
๘๓. ต้องนับระยะเวลาการสอบสวนอย่างต่อเนื่อง	ไม่ต้องหยุดนับ	๘๓.๑ การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบสวนไม่กระทบระยะเวลาเดิมที่นับแล้ว ๘๓.๒ กรรมการชุดใหม่ต้องนับระยะเวลาต่อเนื่องจากชุดเดิม ๘๓.๓ เมื่อครบกำหนดให้ขอขยายระยะเวลาดำเนินการ	๘๓. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๒/ป๗๖๘ ลง ๓๑ ต.ค.๓๘ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือนฯ ตุลาคม ๒๕๔๐ หน้า ๑๖๑
๘๔. คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเกินระยะเวลาที่กำหนดโดยมิได้ขอขยายเวลาการสอบสวน	ไม่ถือเป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรมแต่อย่างใด	นายก อบท.จะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการขอขยายเวลาให้เป็นการถูกต้องหรือไม่ก็ได้ ข้อสังเกต เป็นกรณีไม่มีเจตนาให้เกิดความล่าช้า แต่หากมีเจตนากรรมการอาจมีความผิดได้	๘๔. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๒/ป๒๒๒ ลง ๑๗ ม.ค.๓๙ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยฯ ตุลาคม ๒๕๔๐ หน้า ๑๗๗

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๘๕. การใช้พยานหลักฐาน	พยานเอกสาร/ พยานวัตถุ	๘๕.๑ ให้กรรมการสอบสวนบันทึกว่า ได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด ๘๕.๒ ให้ใช้ต้นฉบับ ๘๕.๓ หากไม่อาจนำต้นฉบับมาได้ จะใช้สำเนาที่ กรรมการหรือผู้รับผิดชอบรับรองก็ได้ ๘๕.๔ ถ้าต้นฉบับสูญหาย/ถูกทำลาย จะให้นำ สำเนาหรือพยานบุคคลมาสืบก็ได้	๘๕. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๕๙ หมายเหตุ กรณีกรรมการสอบ สวนจะใช้สำนวนการสอบข้อ เท็จจริงมาเป็นหลักฐานใน สำนวนการสอบสวน ต้อง (๑) มีมติให้นำมาใช้ (๒) สอบสวนพยานบุคคล ทุกปากเพื่อยืนยันการ ให้ถ้อยคำที่เคยให้ไว้ ที่เรียกว่า “สอบยัน” ปากใดสอบยันไม่ได้ ให้ตัดพยานปากนั้น

๖.๒ บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา (แบบ สว.๒)

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๘๖. การแจ้งและอธิบายข้อ กล่าวหา (แจ้ง สว.๒) (เป็นขั้นตอนที่ ๒)	หลังจากได้แจ้งคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวน (สว.๑) แล้ว	เรียกว่า “การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา” เป็น หน้าที่คณะกรรมการสอบสวน มีขั้นตอนดังนี้ ๘๖.๑ ให้คณะกรรมการมีหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหา ทำเป็น ๒ ฉบับ (เรียกว่า สว.๒ มอบให้ผู้ ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้ เป็นหลักฐาน/เก็บไว้ในสำนวน อย่างละ ๑ ฉบับ) ๘๖.๒ มาเพื่อแจ้งให้ทราบว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำ การใด เมื่อใด อย่างไร ๘๖.๓ และแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิได้รับแจ้ง สว.๓ ตลอดจนอ้างพยานหลักฐาน หรือนำ พยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหา ๘๖.๔ แล้วให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าว หาว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา หรือไม่ อย่างไร และบันทึกเป็นหลักฐาน ๘๖.๕ การให้ถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา (๑) ถ้ารับสารภาพ ๑) ให้แจ้งว่าผิดวินัยกรณีใด ตามข้อใด หรือหย่อน/บกพร่อง/ประพฤติไม่ เหมาะสม อย่างไร ๒) หากยังยืนยันตามคำรับสารภาพ	๘๖. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๖๐ หมายเหตุ ใน สว.๒ จะยังระบุ ฐานความผิดไม่ได้เช่นเดียวกับ กับ สว.๑

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		ให้บันทึกไว้เป็นหนังสือ รวมทั้งเหตุ ผลและสาเหตุในการรับสารภาพ (ถ้ามี) ๓) คณะกรรมการจะไม่ทำการสอบ สวนต่อไป แล้วทำรายงานการ สอบสวน (แบบ สว.๖) เสนอ นายก อบท.ได้เลย ๔) แต่ถ้ากรรมการเห็นเป็นการสมควร เพื่อทราบรายละเอียด จะสอบสวน ต่อไปตามปกติก็ได้ (๒) ถ้าไม่รับสารภาพ ให้คณะกรรมการรวบรวม พยานหลักฐานเพื่อแจ้ง สว.๓ ต่อไป ๘๖.๖ กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่มา แต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อ รับทราบ ถ้าได้ทำบันทึกลงชื่อวันที่สถานที่ ลายมือชื่อผู้แจ้ง และพยานรู้เห็นไว้แล้ว ให้ถือว่าวันแจ้งเป็นวันรับทราบ ๘๖.๗ กรณีไม่อาจแจ้งโดยตรงได้ หรือมีเหตุจำเป็น หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มา ให้ส่ง สว.๒ (ทำ เป็น ๓ ฉบับ เก็บไว้ในสำนวน/มอบผู้ถูก กล่าวหา/ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ส่งคืนเพื่อติดไว้ในสำนวน) ทาง ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ตาม หลักฐานของราชการหรือที่ผู้ถูกกล่าวหา แจ้งไว้ โดย (๑) มีหนังสือสอบถามไปด้วยว่าได้กระทำ การตามข้อกล่าวหาหรือไม่ (๒) เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วัน นับแต่วันส่ง แม้ จะไม่ได้รับ สว.๒ คืน ก็ถือว่าได้รับ ทราบ สว.๒ แล้ว (๓) ให้คณะกรรมการรวบรวมพยาน หลักฐานเพื่อแจ้ง สว.๓ ต่อไป	(๒) หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ล ๑๐๖ ลง ๒๒ มี.ค.๓๙

๖.๓ บันทึกการแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (แบบ สว.๓)

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๘๗. การแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (แจ้ง สว.๓) (เป็นขั้นตอนที่ ๓)	หลังจากได้แจ้ง สว. ๒ แล้ว และไม่มีการรับสารภาพ	เรียกว่า "การแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา" โดยให้คณะกรรมการสอบสวนประชุมพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ากระทำการใด เมื่อใด อย่างไร ผิดวินัยกรณีใด ตามข้อใด หรือหย่อน/ยกฟ้องประพฤติดน	๘๗. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๖๑

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		ไม่เหมาะสมอย่างไร ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ๘๗.๑ ให้คณะกรรมการสอบสวนมีหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหา ทำเป็น ๒ ฉบับ (เรียกว่า สว. ๓ มอบให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน/เก็บไว้ในสำนวน) ๘๗.๒ มาพบเพื่อแจ้งระบุข้อกล่าวหาตามพยานหลักฐานว่าความผิดวินัยกรณีใด ตามข้อใด หรือหย่อน/ยกฟ้อง/ประหารคดีไม่เหมาะสมอย่างไร ๘๗.๓ และสรุปพยานหลักฐานเท่าที่มีให้ทราบ ระบุวัน เวลา สถานที่ และพฤติกรรมสนับสนุนข้อกล่าวหา จะระบุชื่อพยานบุคคลหรือไม่ก็ได้ ๘๗.๔ แล้วให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยืนยันคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือไม่ ถ้าประสงค์ก็ให้ยื่นภายในเวลาอันสมควร แต่ไม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่ได้รับ สว.๓ ๘๗.๕ คณะกรรมการต้องให้อีกาสผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำเพิ่มเติมและนำสืบแก้ด้วย ๘๗.๖ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์ยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ให้สอบปากคำและนำสืบแก้โดยเร็ว ๘๗.๗ การนำสืบแก้ ผู้ถูกกล่าวหาจะนำพยานหลักฐานมาเอง หรืออ้างให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกมาก็ได้ ๘๗.๘ เมื่อรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนประชุมพิจารณาลงมติ และรายงานผลการสอบสวน (สว.๖) เสนอนายก อบท.ต่อไป ๘๗.๙ กรณีผู้ถูกกล่าวหา มา แต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบ หรือมาแต่ไม่รับทราบ ถ้าได้ทำบันทึกลงชื่อวันที่ สถานที่ ลายมือชื่อผู้แจ้ง และพยานรู้เห็นไว้แล้ว ให้ถือวันแจ้งเป็นวันรับทราบ ๘๗.๑๐ กรณีไม่อาจแจ้งโดยตรงได้ หรือมีเหตุจำเป็น หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มา ให้ส่ง สว.๓ (ทำเป็น ๓ ฉบับ เก็บไว้ในสำนวน/มอบผู้ถูกกล่าวหา/ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ส่งคืนเพื่อติดไว้ในสำนวน) ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ตามหลักฐานของราชการหรือที่ผู้ถูก	ข้อสังเกต กรณี ผู้ถูกกล่าวหาไม่มา เป็นการแจ้งอีกครั้งหลังจากดำเนินการตามข้อ ๘๗.๑ แล้ว

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		กล่าวหาแจ้งไว้ เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วัน นับแต่วันส่ง แม้จะไม่ได้รับ สว.๓ คืน หรือไม่ได้รับคำชี้แจง หรือไม่มาตามนัด ให้ถือว่าได้รับทราบ สว.๓ แล้ว และไม่ประสงค์จะแก้ข้อกล่าวหา (ไม่ประสงค์จะต่อสู้) กรณีเช่นนี้จะไม่สอบสวนต่อไปก็ได้ แล้วจัดทำรายงานการสอบสวน (สว.๖) เสนอนายก อปท.ได้เลย หรือเห็นสมควรเพิ่มให้ได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติม จะสอบสวนต่อไปก็ได้ แต่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาจะขอชี้แจงหรือนำสืบก่อนเสนอ สว.๖ ต่อนายก อปท.โดยมีเหตุอันสมควร กรรมการต้องให้โอกาสตามร้องขอ	หมายเหตุ ในข้อ ๘๗.๑๐ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ล ๑๐๖ ลง ๒๒ มี.ค. ๓๙ โดยไม่คำนึงถึงผลของการส่งว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับหรือไม่ เพื่อให้การสอบสวนสามารถดำเนินการต่อไปได้
๘๘. สว.๒ หรือ สว.๓ สามารถแจ้งวันเดียวกันได้	มิได้มีข้อห้ามการแจ้งในวันเดียวกัน	ที่เป็นเช่นนี้เพราะต้องการให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้เท่านั้น	เทียบเคียง ๘๘. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๑๑๙ ลง ๑๙ มี.ค.๕๐ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือนฯ ตุลาคม ๒๕๕๐ หน้า ๒๕๘
๘๙. กรรมการไม่ได้แจ้ง สว.๓ เลย ต้องทำอย่างไร	นายก อปท.ต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว	มี ๔ กรณี ดังนี้ ๑) ไม่เรียกผู้ถูกกล่าวหามารับทราบบันทึก สว.๓ ๒) ไม่ส่งบันทึก สว.๓ ๓) ไม่มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหามาชี้แจง ๔) ไม่มีหนังสือนัดให้มาชี้แจงหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหา	๘๙. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ข้อ ๘๑
๙๐. กรรมการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง) มิได้แจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (สว.๓)	แต่เสนอความเห็นไปยังนายก อปท.เพื่อสั่งให้ออกเพราะมีมลทินหรือมีวามองในเรื่องที่สอบสวน	๙๐.๑ ไม่สามารถเสนอความเห็นได้ ๙๐.๒ กรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนใหม่ หรือสอบสวนเพิ่มเติมให้ถูกต้องเสียก่อนจึงจะเสนอความเห็นดังกล่าวได้	๙๐. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ล ๓๕๑ ลง ๖ พ.ย.๓๙ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ค.ค.๕๐ หน้า ๒๑๗

๖.๔ บันทึกถ้อยคำผู้ถูกกล่าวหา (แบบ สว.๔)

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๙๑. การบันทึกถ้อยคำผู้ถูกกล่าวหา (สว.๔) (เป็นขั้นตอนที่ ๔)	หลังจากได้แจ้ง สว.๑ สว.๒ หรือ สว.๓	(๑) ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนต้องทำการบันทึกไม่ว่าจะรับสารภาพหรือไม่ (ตามแบบ สว. ๔) อาจบันทึกหลังแจ้ง สว.๑ สว. ๒ หรือ	๙๑. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ข้อ

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		สว. ๓ ก็ได้ แล้วแต่กรณี ๑) หลังแจ้ง สว.๑ ผู้ถูกกล่าวหาหรือกรรมการสอบสวนต่อนายก อบท.หรือกรรมการสอบสวนและบันทึกไว้เป็นหนังสือแล้ว ๒) หลังแจ้ง สว.๒ ผู้ถูกกล่าวหาหรือกรรมการสอบสวนและบันทึกไว้เป็นหนังสือแล้ว ๓) หลังแจ้ง สว.๓ เมื่อจะทำการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา (๒) กรณีเป็นวินัยอย่างร้ายแรง จะใช้แบบอื่น เช่น บันทึกข้อความ หรือ ปค.๑๔ ได้หรือไม่ กฎมิได้กำหนดไว้ แต่มีข้อความว่า “หากเป็นการตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ให้ใช้กระบวนการอันมีสาระสำคัญของวินัยอย่างร้ายแรงโดยอนุโลม จึงต้องใช้ สว.๔ ในการบันทึกถ้อยคำผู้ถูกกล่าวหา	๖๐, ๖๑ และ ๖๖ (๒) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๖ วรรค ๕ ข้อสังเกต หากมอบหมายให้สอบสวนแทนตั้งกรรมการข้อเท็จจริง อาจใช้บันทึกข้อความ หรือ ปค. ๑๔ ได้

๖.๕ บันทึกถ้อยคำพยาน (แบบ สว.๕)

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๔๒. การบันทึกถ้อยคำพยาน (สว.๕)	ใช้ได้ทั้งพยานฝ่ายกล่าวหา และพยานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา	(๑) การบันทึกถ้อยคำพยานให้ใช้แบบ สว.๕ และอาจเกิดขึ้นได้ใน ๒ ขั้นตอน คือ ๑) ขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายกล่าวหา ก่อนแจ้ง สว.๓ ๒) ขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐานหลังแจ้ง สว.๓ แล้ว (๒) เมื่อบันทึกถ้อยคำเสร็จให้อ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟัง หรือให้อ่านเอง แล้วให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งกรรมการทุกคน (๓) กรณีถ้อยคำมีหลายหน้า ให้ผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อ พร้อมทั้งกรรมการอย่างน้อย ๑ คน ลงลายมือชื่อกำกับทุกหน้า (๔) ห้ามชุดลบหรือบันทึกข้อความทับ (๕) ถ้าจะแก้ไข ให้ขีดฆ่าหรือตอกเติมแล้วให้ผู้ขึ้นและกรรมการอย่างน้อย ๑ คน ลงชื่อกำกับทุกแห่ง (๖) กรณีผู้ให้ถ้อยคำไม่ลงลายมือชื่อ ให้บันทึกเหตุไว้ในบันทึกนั้น (๗) ผู้ให้ถ้อยคำไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้ใช้ ป.พ.พ.มาตรา ๔ (เช่น แกงไต เป็นต้น) โดยอนุโลม	๔๒. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๖๖ วรรค ๒

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๔๓. ข้ออนุญาตและข้อห้ามในการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน	๔๓.๑ ข้ออนุญาต ๔๓.๒ ข้อห้าม ๔๓.๓ วิธีการสอบสวน	๔๓.๑.๑ ผู้ที่อยู่ในที่สอบสวนได้ (๑) หมายความของผู้ถูกกล่าวหา (๒) ที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหา (๓) บุคคลที่กรรมการอนุญาต ๔๓.๒.๑ ให้กรรมการเรียกผู้ให้ถ้อยคำเข้ามาที่ละหนึ่งคน ๔๓.๒.๒ มิให้บุคคลอื่นเข้าร่วมทำการสอบสวน ๔๓.๒.๓ มิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน ๔๓.๒.๔ มิให้ปล่อยวาง ชูเชิญ สัญญา จูงใจให้คณะกรรมการสอบสวน ๔๓.๓.๑ รวบรวมประวัติ/ความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหา ๔๓.๓.๒ จัดทำบันทึกประจำวันทุกครั้ง ๔๓.๓.๓ กำหนดวัน เวลา สถานที่ที่จะทำการสอบสวน	๔๓.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๔๘ วรรค ๑ ๔๓.๒ ข้อ ๕๗ วรรค ๒, ๖๕ และ ๖๖ วรรค ๑ ๔๓.๓ ข้อ ๕๗ วรรค ๑ ข้อ ๖๗ วรรค ๑ ข้อ ๖๖ วรรค ๑
๔๔. การตัดพยาน	๔๔.๑ กรรมการจะไม่สอบสวนพยานปากนั้นก็ได้ ถ้า... ๔๔.๒ กรรมการจะงดการสอบสวนพยานหลักฐานนั้นก็ได้ ถ้า...	๔๔.๑.๑ พยานมา แต่ไม่ให้ถ้อยคำ ๔๔.๑.๒ พยานไม่มา ๔๔.๑.๓ กรรมการเรียกพยานไม่ได้ภายในเวลาอันสมควร ๔๔.๑.๔ แต่ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกประจำวัน ๔๔.๒.๑ กรรมการต้องสอบสวนให้หมดประเด็น (สอบให้สิ้นกระแสความ) ๔๔.๒.๒ หลักฐานใด จะทำให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็น ๔๔.๒.๓ มิใช่หลักฐานในประเด็นสำคัญ ๔๔.๒.๔ แต่ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกประจำวัน	๔๔.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๖๗ วรรค ๒ ๔๔.๒ ข้อ ๖๘
๔๕. การสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานต่างท้องที่	มี ๒ วิธี (ให้เลือก) ๔๕.๑ ส่งประเด็น	๔๕.๑.๑ กรรมการกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่จะสอบสวน ๔๕.๑.๒ ประธานกรรมการสอบสวนรายงานนายก อบท.ที่สั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน ๔๕.๑.๓ นายก อบท.ที่สั่งแต่งตั้งฯ ขอให้หัวหน้าส่วนราชการในท้องที่จะสอบ ทำการสอบสวนหรือรวบรวมแทนก็ได้ ๔๕.๑.๔ ด้วยการเลือกข้าราชการในบังคับบัญชา ปลายทางอย่างน้อย ๓ คนเป็น “คณะทำการสอบสวน” ๔๕.๑.๕ คณะทำการสอบสวน มีฐานะเป็นกรรมการสอบสวน	๔๕.๑ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๖๙ วรรค ๑

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	๔๕.๒ เดินทางไป สอบสวนเอง	๔๕.๒.๑ เป็นการสอบสวนเช่นเดียวกับสอบสวนใน ท้องที่ ซึ่งต้องมีการขออนุมัติเดินทางไป ราชการตามระเบียบ ๔๕.๒.๒ ไม่ควรเรียกพยานมาสอบ เพราะจะสร้าง ภาระให้พยานเกินจำเป็น	หมายเหตุ เนื่องจากไม่อาจเบิก เงินค่าพยานได้
๔๖. กรรมการสอบสวนพบ เรื่องอื่น นอกจากที่ได้ ระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้ง กรรมการสอบสวน (สว.๑) ทำอย่างไร	กรรมการจะสอบสวน ในเรื่องอื่นนั้นไม่ได้	๔๖.๑ ให้ประธานกรรมการสอบสวนรายงานนายก อปท.เจ้าของคำสั่งนั้นโดยเร็ว ๔๖.๒ ถ้านายก อปท.เห็นว่ากรณีมีมูล ให้แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนในเรื่องนั้น จาก กรรมการคณะเดิม หรือคณะใหม่ก็ได้	๔๖. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการ ดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๗๐
๔๗. กรรมการสอบสวน พบว่ามีการพาดพิง ข้าราชการผู้อื่น (นอก จากที่ได้ระบุในคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวน (สว.๑))	กรรมการจะสอบสวน ผู้อื่นนั้นในฐานะเป็น ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้	๔๗.๑ ให้กรรมการสอบสวนพิจารณาว่าผู้มีส่วน ร่วมในการกระทำเรื่องนั้นด้วยหรือไม่ ๔๗.๒ ถ้ามี ให้ประธานกรรมการสอบสวนรายงาน นายก อปท.ผู้สั่งตั้งเพื่อดำเนินการโดยเร็ว ๔๗.๓ หากนายก อปท.เห็นว่ากรณีมีมูล หรือพยาน/บทพ้อง/ประพจน์ไม่เหมาะสม ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจากกรรม การคณะเดิม หรือคณะใหม่ก็ได้ ๔๗.๔ กรณีกรรมการสอบสวน สอบแยกเป็นสำนวน ใหม่ ให้นำสำเนาพยานในสำนวนเดิมมารวม ด้วยหรือบันทึกว่าพยานหลักฐานได้จาก สำนวนเดิมมาประกอบในสำนวนใหม่ด้วย	๔๗. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการ ดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๗๑ วรรค ๑, ๒ ข้อ ๗๑ วรรค ๓
๔๘. การพาดพิงข้าราชการ สังกัดอื่น	ถือได้ว่าการสืบสวน พิจารณาในเบื้องต้น แล้วว่ามีมูล	(๑) นายก อปท.ต้องแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ บังคับบัญชาเจ้าสังกัดของผู้นั้นเพื่อดำเนิน การต่อไป (๒) เจ้าสังกัดไม่ต้องสืบสวนพิจารณาในเบื้องต้นซ้ำ (๓) ให้แต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยได้เลย	๔๘. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการ ดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๗๑ วรรค ๒
๔๙. กรณีมีคำพิพากษาดัง ที่สุดว่ากระทำความผิดก่อน การสอบสวนทางวินัย จะแล้วเสร็จ	ถ้ากรรมการเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำ พิพากษาประจักษ์ชัด อยู่แล้ว	ให้ถือเอาคำพิพากษานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุน ข้อกล่าวหา โดยไม่ต้องสอบสวนพยานหลัก ฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา แต่... (๑) ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ (๒) และต้องแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อ กล่าวหา (สว.๓) ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย	๔๙. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการ ดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๗๓
๑๐๐. ผู้ถูกกล่าวหาโอน ระหว่างการสอบสวน	ให้กรรมการสอบสวน ทำการสอบสวนต่อไปจนเสร็จ	๑๐๐.๑ ให้คณะกรรมการสอบสวนเสนอสำนวน การสอบสวนต่อนายก อปท.สังกัดเดิม ๑๐๐.๒ ให้นายก อปท.สังกัดเดิมตรวจสอบความ ถูกต้องของสำนวน จากนั้นส่งต่อไปยัง นายก อปท.สังกัดใหม่ (สังกัดปัจจุบัน) ๑๐๐.๓ ให้นายก อปท.สังกัดใหม่ ตรวจสอบความ	๑๐๐. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๗๔

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		ถูกต้องอีกครั้ง แล้วพิจารณาลงโทษได้เลย (ข้อพึงระวัง ตั้งกรรมการสอบใหม่อีกไม่ได้ เพราะจะเป็นการดำเนินการทางวินัยซ้ำในความผิดเดียวกัน)	หมายเหตุ ไม่ให้โอนระหว่าง การสอบสวนโดยอ้างว่าถูกตั้งกรรมการสอบสวนไม่ได้ เพราะสามารถสอบสวนได้ตามข้อ ๗๔ อยู่แล้ว
๑๐๑. อำนาจการดำเนินการทางวินัยและการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยกรณีโอน	เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาและ ก.จังหวัดสังกัดใหม่	๑๐๑.๑ หากผู้บังคับบัญชาเดิมได้ดำเนินการทางวินัย หรือ ก.จังหวัดเดิมพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยภายหลังที่มีการโอนไปแล้ว ๑๐๑.๒ การดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาเดิม หรือมติของ ก.จังหวัดเดิม นั้น ไม่ มีผลใช้บังคับตามกฎหมาย ๑๐๑.๓ ผู้บังคับบัญชาเดิมต้องส่งเรื่อง การดำเนินการทางวินัยไปให้ผู้บังคับบัญชาใหม่ หรือ ก.จังหวัดเดิมต้องส่งเรื่อง รายงานการดำเนินการทางวินัยไปให้ ก.จังหวัดสังกัดใหม่ดำเนินการต่อไป	เทียบเคียง ๑๐๑. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ป๑๕๑ ลง ๑๖ มิ.ย.๕๐ และที่ นร ๐๗๐๙.๓/๔๕๕ ลง ๑๙ ก.ค.๖๖ ในคู่มือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ต.ค.๕๐ การพลเรือน ต.ค.๕๐ หน้า ๒๘๒ และ ๕๕ และ มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยฯ ข้อ ๗๔ และ ๘๔
๑๐๒. การสั่งให้ชะลอการสืบสวน	เป็นการสั่งการที่ไม่สอดคล้องกับหลักการของกฎหมาย	๑๐๒.๑ เป็นกรณีให้ผู้บังคับบัญชารับดำเนินการสืบสวนพิจารณาและ ๑๐๒.๒ ต้องดำเนินการทางวินัยทันทีหากมีมูล ๑๐๒.๓ จะชะลอการสืบสวนทางวินัยไม่ได้	๑๐๒. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๔๖๘ ลง ๒๑ ส.ค.๖๘ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ต.ค. ๕๐ หน้า ๑๕๖

๖.๖ รายงานการสอบสวน (แบบ สว.๖)

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๑๐๓. การประชุมเพื่อลงมติเมื่อรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จแล้ว	ต้องพิจารณามีมติใน ๓ ประเด็น คือ	(๑) ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าผิด ผิดกรณีใด ข้อใด และโทษสถานใด (๒) ผู้ถูกกล่าวหาหย่อน/บกพร่อง/ประพฤติไม่เหมาะสม หรือไม่ อย่างไร (๓) กรณีมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ชัดเจนที่จะลงโทษปลดหรือไล่ออกได้ ถ้าได้รับราชการต่อไปจะเสียหายหรือไม่ อย่างไร	๑๐๓. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๗๕
๑๐๔. การทำรายงานการสอบสวน (สว.๖)	(๑) ขั้นตอน (๒) กรรมการสอบสวนผู้ใดมีความ	เมื่อกรรมการประชุมลงมติแล้ว ต้อง ๑) ทำรายงานการสอบสวน ๒) เสนอนายก อบท. ๑) ให้กรรมการสอบสวนผู้นั้นทำความเห็นแย้งแนบไว้กับรายงานการสอบสวน	๑๐๔. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๗๖ วรรค ๑

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	เห็นแย้ง (๓) รูปแบบ (๔) การสอบสวนแล้วเสร็จ	๒) ให้ถือความเห็นแย้งนั้นเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการสอบสวนด้วยต้องมีสาระสำคัญดังนี้ ๑) สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ๒) วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐาน ๓) ความเห็นของกรรมการสอบสวน ๑) เมื่อทำรายงานการสอบสวนแล้ว ๒) ให้เสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งสารบาญ ๓) ต่อนายก อบท. (ขณะเสนอนั้น) ๔) ให้ถือว่าสอบสวนแล้วเสร็จ	(๓) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๓๖ วรรค ๒ (๔) ข้อ ๗๖ วรรค ๓
๑๐๕. การตรวจสอบสำนวนการสอบสวน	ก่อนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อนายก อบท.ให้คณะกรรมการการตรวจสอบสำนวนการสอบสวน	โดยเลขานุการฯ เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของสำนวน ตามแบบตรวจวินัย ๑ สรุปสาระสำคัญ รวม ๒๒ ข้อดังนี้ (๑) กรณีทั่วไป (๒) กรณีการสอบสวน (๓) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (๔) การแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (๕) การคัดค้านกรรมการสอบสวน (๖) การเปลี่ยน เพิ่ม ลด จำนวนกรรมการสอบสวน (๗) การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (๘) ระยะเวลาการสอบสวน (๙) การกันเป็นพยาน (๑๐) การสั่งให้การกันเป็นพยานสิ้นสุดลง (๑๑) กรณีเข้าข่ายเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง (๑๒) องค์ประชุมคณะกรรมการสอบสวน (๑๓) วิธีการให้ถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา (๑๔) การบันทึกการสอบสวนประจำวัน (๑๕) การสอบสวน (๑๖) การสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา (๑๗) คำสั่งพักราชการให้ออกจากราชการไว้ก่อน (๑๘) คำสั่งให้ออกจากราชการ เพราะ... (๑๙) เรื่องที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางวินัย (๒๐) รายงานการสอบสวน (สว.๖) (๒๑) เอกสารสำนวนการสอบสวน (๒๒) กรณี ป.ป.ช./ป.ป.ท.ชี้มูลความผิดทางวินัยกรณีขั้นตอนตามข้อใดไม่ถูกต้อง ครบถ้วน อันเป็นสาระสำคัญ (โดยเฉพาะข้อใน ๑,๓,๔,๗, ๑๒,๑๓,๑๖,๒๐ ต้องดำเนินการให้ครบถ้วน	๑๐๕. หนังสือสำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.ที่ มท ๐๘๐๙๕/ว ๘ ลง ๖ ก.พ. ๖๐

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		ถูกต้องก่อนเสนอสำนวนต่อนายก อบท. เพื่อป้องกันความเสียหายต่อราชการ	
๑๐๖. การเสนอสำนวนการสอบสวน	เมื่อกรรมการสอบสวนแล้วเสร็จ ให้เสนอสำนวนการสอบสวนต่อนายก อบท. โดยตรง	ไม่ต้องเสนอผ่านตามลำดับชั้นทางธุรการ เพราะ (๑) เป็นความลับทางราชการ (๒) เป็นความรับผิดชอบระหว่างกรรมการสอบสวนกับนายก อบท. (๓) นายก อบท. อาจใช้ดุลพินิจปรึกษาผู้รู้ก็ได้ แต่ต้องระมัดระวังมิให้เป็นการเปิดเผยความลับของทางราชการ	๑๐๖. หนังสือสำนักงาน ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๙.๖/ว ๑๓๙ ลง ๕ ก.ย. ๔๔
๑๐๗. อำนาจหน้าที่ของนายก อบท. เกี่ยวกับการสอบสวน	(๑) ตรวจสอบสำนวนการสอบสวน (๒) พิจารณาสั่งสำนวนการสอบสวน	ให้นายก อบท. ตรวจสอบความถูกต้อง ดังนี้ ๑) คุณสมบัติของกรรมการสอบสวนถูกต้องหรือไม่ ๒) องค์ประชุมไม่ครบ การสอบปากคำบุคคลไม่ถูกต้อง ให้เสียไปเฉพาะส่วน นายก อบท. ต้องสั่งให้กรรมการสอบสวนดำเนินการใหม่เฉพาะส่วนนั้นโดยเร็ว ๓) กรณีไม่ได้แจ้ง สว.๓ ต้องสั่งให้กรรมการดำเนินการแจ้งโดยเร็ว ๔) การสอบสวนตอนใดไม่ถูกต้อง ถ้าเป็นสาระสำคัญให้ นายก อบท. สั่งให้กรรมการ ดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว แต่หากมิใช่สาระสำคัญให้อยู่ในดุลพินิจสั่งการของนายก อบท. เมื่อตรวจสอบสำนวนการสอบสวนถูกต้องแล้ว ๑) นายก อบท. ต้องสั่งสำนวนภายใน ๓๐ วัน นับแต่รับสำนวนสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน ๒) กรณีกรรมการสอบสวนเห็นว่าไม่ผิด หรือไม่ มีเหตุที่จะให้ออกจากราชการ ก็ให้นายก อบท. สั่งยุติเรื่องเป็นหนังสือ ๓) กรณีกรรมการสอบสวนเห็นว่าผิดวินัยไม่ร้ายแรงและนายก อบท. เห็นด้วย ให้นายก อบท. สั่งการโดยเร็ว (ออกคำสั่งลงโทษตามความเห็นของนายก อบท.) ๔) กรณีกรรมการสอบสวนเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้นายก อบท. ส่งเรื่องให้ ก.จังหวัดพิจารณาก่อนออกคำสั่งตามมติ ๕) กรณีกรรมการสอบสวนเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่นายก อบท. เห็นว่าเป็นวินัยอย่างร้ายแรง ให้นายก อบท. ส่ง	๑๐๗. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๗๗ ๑) - ๓) ข้อ ๗๗ (๑) ๔) - ๕) ข้อ ๗๗ (๒) ต้องสั่งภายใน ๓๐ วัน เช่นเดียวกัน

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		เรื่องให้ ก.จังหวัดพิจารณาก่อนออกคำสั่ง ตามมติ ๖) การพิจารณาดำเนินการของนายก อบท. ต้องแสดงความเห็นเป็นหนังสือ กรณีเห็น แย้งให้อ้างเหตุผลประกอบ	๖) ข้อ ๗๗ วรรค ๒
๑๐๘. การสอบสวนเพิ่มเติม	(๑) ในชั้นของกรม การสอบสวน (๒) ในชั้นของนายก อบท. (๓) ในชั้นของ อนุวินัย/ ก.จังหวัด	๑) ก่อนกรรมการสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวน ต่อนายก อบท.กรรมการสอบสวนเพิ่มเติมได้ ๑) นายก อบท.เห็นสมควรสอบสวนเพิ่มเติม ต้อง กำหนดประเด็นและข้อสำคัญส่งไปให้กรรมการ สอบสวนชุดเดิมสอบสวนเพิ่มเติม ๒) เมื่อกรรมการสอบสวนเสร็จ ส่งผลการสอบสวน ให้นายก อบท.โดยไม่ต้องทำความเห็นซ้ำอีก ๓) นายก อบท.อาจกำหนดมาตรการเร่งรัดเพิ่ม เติมตามเห็นสมควรได้ ๔) กรณีกรรมการสอบสวนชุดเดิมไม่อาจสอบสวน ได้ หรือเห็นเป็นการสมควร นายก อบท.จะ ตั้งกรรมการสอบสวนชุดใหม่ขึ้นทำการสอบสวน ก็ได้ ๑) อนุวินัย/ก.จังหวัด เห็นสมควรให้สอบสวน เพิ่มเติม ต้องกำหนดประเด็นและข้อสำคัญ ส่งไปให้กรรมการสอบสวนชุดเดิมสอบสวน เพิ่มเติม ๒) เมื่อกรรมการสอบสวนเสร็จ ให้ส่งผลการ สอบให้อนุวินัย/ ก.จังหวัด (ส่งผ่านนายก อบท.) โดยไม่ต้องทำความเห็นซ้ำอีก	(๑) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย ข้อ ๖๒ (๒) ข้อ ๗๘ ๔) ข้อ ๗๘ วรรค ๒ (๓) ข้อ ๘๘ วรรค ๑
๑๐๙. การชี้แจง ให้ถ้อยคำ และการนำสืบแก้ข้อ กล่าวหาเพิ่มเติม	เป็นสิทธิของผู้ถูก กล่าวหาที่จะทำได้	ดำเนินการได้ ๒ ขั้นตอน ดังนี้ (๑) เมื่อกรรมการสอบสวนยังสอบสวนไม่แล้ว เสร็จ ให้ยื่นต่อคณะกรรมการสอบสวน (๒) เมื่ออยู่ระหว่างการพิจารณาของนายก อบท. (รวมทั้งนายก อบท.สังกัดใหม่กรณีโอนด้วย) ให้อัยต่อนายก อบท.ผู้พิจารณาแล้ว และให้ นายก อบท.ผู้นั้นรับคำชี้แจงรวมไว้ในสำนวน เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย	๑๐๙. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัย ข้อ ๖๓
๑๑๐. การสอบสวนเสียไป หรือไม่	ใน ๒ ประเด็น ดังนี้ (๑) ระยะเวลาการ สอบสวน (๒) คุณสมบัติของ	๑) เป็นเพียงเงื่อนไขเร่งรัด แม้จะล่วงเลยเวลาไป บ้าง ก็ไม่ทำให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป ซึ่งกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวน ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ๑) ไม่เป็นไปตามข้อ ๔๙ ทำให้การสอบสวนทั้ง	(๑) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	คณะกรรมการ สอบสวน	หมดเสียไป ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำ การสอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง (ข้อพึงระวัง)	และการรักษาวินัย และการ ดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๗๙
๑๑๑. การสอบสวนเสียไป เฉพาะส่วน	นายก อปท.ต้องสั่ง ให้คณะกรรมการ สอบสวนดำเนินการ ใหม่ให้ถูกต้องโดย เร็ว	มี ๒ กรณี ดังนี้ (๑) องค์ประชุมไม่ครบ (๒) สอบปากคำบุคคลไม่ถูกต้อง (ผู้ร่วมสอบ/กรรมการน้อยกว่ากึ่ง/สอง ชุด/ผู้อื่นอยู่ในที่สอบสวน/คณะกรรมการ สอบสวนดำเนินการไม่ถูกต้อง)	๑๑๑. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๘๐
๑๑๒. การสอบสวนตอนใด ทำไม่ถูกต้อง (นอกจาก ตามมาตรฐานวินัยฯ ข้อ ๗๙)	กรณีต่อไปนี้ ดุลพินิจของนายก อปท.ว่าจะสั่งให้ กรรมการสอบสวน แก้ไขหรือไม่	(๑) ถ้าเป็นสาระสำคัญอื่นจะทำให้เสียความ เป็นธรรม ให้นายก อปท.สั่งคณะกรรมการ ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว (๒) ถ้ามีสาระสำคัญอื่นจะทำให้เสียความเป็น ธรรม นายก อปท.จะสั่งให้แก้ไขหรือไม่ก็ได้	๑๑๒. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๘๒
๑๑๓. การนับระยะเวลา ทางวินัย	ให้นับต่อเนื่อง ดังนี้	(๑) เวลาเริ่มต้น ให้นับถัดจากวันนั้นเป็น ๑..๒.. (๒) ถ้าขยายเวลา ให้นับต่อจากวันสุดท้ายของ เวลาเดิม (๓) ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดราชการ ให้นับวัน เริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้าย	๑๑๓. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๘๓

๗. การลงโทษทางวินัย

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๑๑๔. คำสั่งลงโทษต้อง เหมาะสมกับความ ผิด โดย...	ก. ไม่พยานบาท ข. ไม่อคติ ค. ไม่โหดจริต ง. ไม่ลงโทษผู้ไม่มี ความผิด	๑๑๔.๑ การลงโทษต้องทำเป็นคำสั่งระบุให้ชัด เจนว่ามีข้อเท็จจริงอย่างไรผิดกรณีใด ตามข้อใด ๑๑๔.๒ ในคำสั่งต้องระบุสิทธิในการอุทธรณ์ และระยะเวลาในการอุทธรณ์ไว้ด้วย (หากไม่ระบุเงื่อนไขไว้ ระยะเวลา การอุทธรณ์ จะขยายเป็น ๑ ปี ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๐) ๑๑๔.๓ ห้ามมิให้สั่งลงโทษย้อนหลังไปก่อนวัน ออกคำสั่ง เว้นแต่ (๑) ถูกสั่งพักราชการ หรือสั่งให้ออก จากราชการไว้ก่อน ให้สั่งย้อนหลัง ไปถึงวันถูกสั่งพักหรือสั่งให้ออกไว้ ก่อนนั้น (๒) ถูกจับกุม คุมขังและไม่ได้รับอนุญาต ให้ประกันตัว ให้สั่งย้อนหลังไปถึง	๑๑๔. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๘๖

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		วันถูกจับกุม คมขัง นั้น (๓) ขาดรายการโดยไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย ให้ส่งย้อนหลังไปถึงวันที่เริ่มขาดราชการ (๔) เพิ่มโทษจากปลดออกเป็นไล่ออกจากราชการ หรือลดโทษจากไล่ออกเป็นปลดออกจากราชการ ให้ส่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งเดิมใช้บังคับ (๕) เพิ่มโทษหรือลดโทษ เป็นลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ให้ส่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งเดิมใช้บังคับ แต่ไม่กระทบสิทธิและประโยชน์ที่ผู้นั้นได้รับไปแล้ว (๖) ลดโทษจากปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ เป็นลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน ภาคทัณฑ์ ให้ส่งโดยพิจารณาจาก (๓) / (๒) แล้วแต่กรณี	
๑๑๕. การอ้างเหตุผลหย่อนในการสั่งลงโทษทางวินัย	ต้องวางระดับโทษที่จะลงไว้ก่อน	๑๑๕.๑ ให้กรรมการสอบสวนหรือนายก อบท. ระบุโทษที่จะลงไว้ด้วย ๑๑๕.๒ มีเหตุอันควรลดหย่อนอย่างไร ๑๑๕.๓ เมื่อลดแล้วให้ได้รับโทษสถานใด	๑๑๕. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๖๑๑/ว ๓ ลง ๒๕ มี.ค.๒๕ ในคู่มือการดำเนินการทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นฯ หน้า ๑๔๘
๑๑๖. การมีคำสั่งลงโทษโดยสำคัญผิดในข้อเท็จจริง	เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏขึ้นภายหลัง	๑๑๖.๑ ผู้บังคับบัญชาสามารถเพิกถอนคำสั่งลงโทษนั้นได้ และ ๑๑๖.๒ ต้องรายงานไปยัง ก.จังหวัดเพื่อทราบ อันเป็นผลให้เป็นการเพิกถอนมติเดิมด้วย ข้อสังเกต ตามตัวอย่างเป็นกรณีวินัยอย่างไม่ร้ายแรง	เทียบเคียง ๑๑๖. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๒/ป๑๕๖๓ ลง ๒๕ ธ.ค.๓๙ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ต.ค. ๔๐ หน้า ๒๔๖
๑๑๗. คำว่า “ถูกลงโทษทางวินัย”	มีความหมายเพียงใด	๑๑๗.๑ การที่ผู้ถูกลงโทษได้รับโทษจริง หรือ ๑๑๗.๒ คำสั่งลงโทษมีผลใช้บังคับ ๑๑๗.๓ ทั้งสองข้อข้างต้น ถือว่าถูกลงโทษทางวินัยแล้ว	๑๑๗. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๒/๕๗ ลง ๔ ก.พ.๔๐ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ต.ค. ๔๐ หน้า ๒๕๑
๑๑๘. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในคำสั่งลงโทษ	ให้ทำเป็นคำสั่งเช่นกัน (ห้ามลบข้อ)	๑๑๘.๑ ในคำสั่งนั้นให้มีสาระสำคัญแสดงเลขที่ และวัน เดือน ปีที่ออกคำสั่งเดิม	๑๑๘. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
	ความเดิมแล้วแก้ไขให้เป็นอันขาด)	๑๑๘.๒ ข้อความเดิมตอนที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงและ ๑๑๘.๓ ข้อความใหม่ที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงแล้ว	และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๘๖ วรรค ๒ (๙)
๑๑๙. อำนาจในการ - พิจารณาความผิด - กำหนดโทษ - สั่งลงโทษ เป็นอำนาจของ นายก อบท.	หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ ตามมาตรา ๑๕ วรรค ๒ แห่งพร.บ.บุคคลา ปี ๒๕๔๒	๑๑๙.๑ กรรมการสอบสวนเห็นว่ามีความผิดวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง ๑๑๙.๒ หากนายก อบท.เห็นด้วยสามารถมีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิดได้ ๑๑๙.๓ ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบพิจารณาลดโทษกรณีเป็นวินัยเล็กน้อยก็ได้	๑๑๙. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๙.๒/ลิต๓๓ ลง ๑๕ พ.ย.๓๗ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ต.ค.๔๐ หน้า ๑๒๓
๑๒๐. การพิจารณาโทษทางวินัยของนายก อบท. และการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยของ ก. จังหวัด	(๑) กรณีสอบสวนตามวิธีที่นายก อบท.เห็นสมควร (วินัยอย่างไม่มีร้ายแรง) (๒) กรณีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง ตามแบบ สว.๑)	๑) กรรมการสอบสวนเห็นว่าไม่ผิดให้ยุติเรื่อง หรือเห็นว่าผิดวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง ควรลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน (อย่างใดอย่างหนึ่ง) ๒) หากนายก อบท.เห็นด้วย ก็ให้นายก อบท.สั่งยุติเรื่องเป็นหนังสือ หรือเห็นว่าผิดวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง ก็ให้ออกคำสั่งลงโทษวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง (ภาคทัณฑ์/ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน) อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่นายก อบท.เห็นได้ (ซึ่งสถานโทษอาจไม่เหมือนกับความเห็นของกรรมการสอบสวน แต่เป็นระดับวินัยอย่างไม่มีร้ายแรงเหมือนกัน) ๓) กรรมการสอบสวน หรือนายก อบท.เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้นายก อบท.ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน (วินัยอย่างร้ายแรง) ใหม่ (แบบ สว.๑) ๑) กรรมการสอบสวนเห็นว่าไม่ผิดให้ยุติเรื่อง หรือเห็นว่าผิดวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง ควรลงโทษภาคทัณฑ์/ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน (อย่างใดอย่างหนึ่ง) ๒) หากนายก อบท.เห็นด้วย ก็ให้นายก อบท.สั่งยุติเรื่องเป็นหนังสือ หรือเห็นว่าผิดวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง ก็ให้ออกคำสั่งลงโทษวินัยอย่างไม่มีร้ายแรง (ภาคทัณฑ์/ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน) ๓) กรรมการสอบสวนและนายก อบท. หรือเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง นายก อบท.ยังออกคำสั่งลงโทษไม่ได้	๑) - ๒) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๘๔ ๓) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๒๖ วรรค ๕ ๓) - ๒) ข้อ ๘๕ วรรค ๒

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		๔) ให้นายก อปท.ส่งเรื่องไปยัง ก.จังหวัดที่ผู้ นั้นสังกัดเพื่อพิจารณา ๕) ก.จังหวัดต้องส่งเรื่องให้อนุวินัยพิจารณาทำ ความเห็น แล้วเสนอไปยัง ก.จังหวัดเพื่อมีมติ ๖) ก.จังหวัดมีมติเป็นประการใด นายก อปท. ต้องสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น (นายก อปท.ต้องสั่งตามมติภายในเงื่อนไขด้วย) ๗) ผู้ถูกปลดออก รับบำเหน็จได้ ส่วนใดออก ไม่ได้รับบำเหน็จบำนาญ ๘) ก.จังหวัด สามารถมีมติได้ทั้งยุติเรื่อง ภาค ทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ปลด ออก ไล่ออก หรือสอบสวนเพิ่มเติม	๖) หนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๙.๑ /๓๔๕ ลง ๑๘ ธ.ค.๕๕) ๘) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการ ดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๘๕, ๘๗ และ ๘๘

๗.๑ คำสั่งลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (แบบ ลท.๑ ลท.๒ ลท.๓)

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๑๒๑. กรณีกระทำความผิดวินัย อย่างไม่ร้ายแรง	นายก อปท.ต้องสั่ง ลงโทษให้เหมาะสม กับความผิด	(๑) โทษมี ๓ ระดับ ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน (ลงตามเห็นของนายก อปท.) (๒) โทษภาคทัณฑ์ใช้เฉพาะกับการกระทำความผิดวินัย เล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ ถึงขั้นตัดเงินเดือน (๓) กระทำความผิดวินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควรลด โทษ จะว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือก็ได้ (การว่ากล่าวตักเตือนต้องทำเป็นหนังสือ เท่านั้น มิให้ทำด้วยวาจา) (๔) กระทำความผิดในเรื่องเดียวกัน แต่ผิดวินัยหลาย ฐานความผิด ให้ลงโทษสถานหนักที่สุดเพียง สถานเดียว (๕) อำนาจลงโทษของนายก อปท.เกี่ยวกับตัวเงิน ๑) ตัดเงินเดือนครั้งหนึ่ง ไม่เกิน ๕ % ไม่เกิน ๓ เดือน ๒) ลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่ง ไม่เกิน ๑ ขั้น	๑๒๑. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับ วินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทาง วินัยฯ ข้อ ๘๔
๑๒๒. อย่างไรเรียกว่ากระ ทำความผิดวินัยเล็กน้อย	ที่จะนำมาลดหย่อน โทษทางวินัยได้	๑๒๒.๑ ให้เทียบเคียงจากแนวทางการลงโทษ ของ ก.พ. ๑๒๒.๒ กล่าวคือให้พิจารณาจากข้อเท็จจริง เป็นเรื่อง ๆ ไป	๑๒๒. หนังสือสำนักงาน ก.ท. ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๒๐๘๓ ลง ๒๔ ต.ค.๓๙ ในหนังสือ ตอบข้อหารือฯ หน้า ๒๑๐
๑๒๓. บัณฑิตกว่ากล่าว ตักเตือน	มิได้กำหนดแบบไว้	การว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือให้ระบุสถานที่ วัน เดือนปี ชื่อผู้ถูกว่ากล่าวผู้ว่ากล่าว และควรมีพยานรู้ เห็นด้วย มี ๒ ประเภท คือ	

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
		(๑) การว่ากล่าวตักเตือนทางการบริหาร (ไม่ควรใช้คำว่าผิดวินัย แต่เพื่อให้ทั้งระมัดระวังสำนวนในการปฏิบัติหน้าที่ กรณีนี้ไม่ต้องรายงาน ก.จังหวัด เพราะไม่มีการตั้งเรื่องทางวินัยมาก่อน (๒) การว่ากล่าวตักเตือนทางวินัย (จะใช้คำว่าผิดวินัยเล็กน้อยหรือจะลงโทษภาคทัณฑ์ แต่มีเหตุอันควรลดหย่อน/ไม่เหตุอันควรลงโทษ) กรณีนี้ต้องรายงานไป ก.จังหวัด เพราะมีการตั้งเรื่องทางวินัยแล้ว ซึ่ง ก.จังหวัด อาจเห็นชอบให้ลงโทษเป็นวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ได้	(๒) มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๘๔ วรรค ๒
๑๒๔. คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์	ใช้แบบ ลท.๑	(๑) ให้ระบุชื่อ ตำแหน่ง ระดับ สังกัด เลขเงินเดือน อันดับ ชั้น สรุปการกระทำผิดทุกกรณีว่าเป็นวินัยไม่ร้ายแรง ฐาน ตามข้อ (อ้างหลักเกณฑ์ ก.จังหวัด) (๒) อ้างมาตรา ๑๕ พ.ร.บ.บุคคลฯ ปี ๔๒ ของอบจ. (ประกอบมาตรา ๒๓ ของเทศบาล/มาตรา ๒๕ ของ อบต./มาตรา ๒๘ ของเมืองพัทยา) และข้อ ๘๔ ของหลักเกณฑ์ฯ ก.จังหวัด จึงให้ลงโทษภาคทัณฑ์...ระบุชื่อ-นามสกุล (๓) แจ้งสิทธิในการยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.จังหวัด ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง (๔) ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป (๕) แบบ ลท.๑ ข้อความใดไม่ใช้ให้ตัดออก	๑๒๔. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๘๔ ข้อสังเกต ๑) แบบคำสั่งลงโทษ ลท.๑-๗ เป็นเพียงตัวอย่าง เวลาใช้ให้ยึดสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์ของ ก.จังหวัด เป็นหลัก ๒) กรณีใช้ ลท.๑-๓ เป็นวินัยไม่ร้ายแรง ผู้สอบสวนและนายกฯ เห็นว่าไม่ร้ายแรง ให้สั่งลงโทษก่อนรายงาน ก.จังหวัด
๑๒๕. คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือน	ใช้แบบ ลท.๒	(๑) ให้ระบุชื่อ ตำแหน่ง ระดับ สังกัด เลขเงินเดือน อันดับ ชั้น สรุปการกระทำผิดทุกกรณีว่าเป็นวินัยไม่ร้ายแรง ฐาน ตามข้อ (อ้างหลักเกณฑ์ ก.จังหวัด)สมควรได้รับโทษตัดเงินเดือน...% เป็นเวลา...เดือน (๒) อ้างมาตรา ๑๕ พ.ร.บ.บุคคลฯ ปี ๔๒ ของอบจ. (ประกอบมาตรา ๒๓ ของเทศบาล/มาตรา ๒๕ ของ อบต./มาตรา ๒๘ ของเมืองพัทยา) และข้อ ๘๔ ของหลักเกณฑ์ฯ ก.จังหวัด จึงให้ลงโทษตัดเงินเดือน...ระบุชื่อ-นามสกุล...% เป็นเวลา...เดือน (๓) แจ้งสิทธิในการยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.จังหวัด ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง (๔) ทั้งนี้ ตั้งแต่เดือน...เป็นต้นไป (ใส่เดือนถัดไปจากเดือนที่ออกคำสั่งโดยไม่ต้องลงวันที่) (๕) แบบ ลท.๒ ข้อความใดไม่ใช้ให้ตัดออก	๑๒๕. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ ข้อ ๘๔

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๑๒๖. การส่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้เกษียณอายุราชการ	ต้องส่งย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ซึ่งเป็นวันก่อนวันออกจากราชการ	๑๒๖.๑ ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงผลว่าจะทำให้ตัดเงินเดือนได้ครบจำนวนตามคำสั่งลงโทษหรือไม่ ๑๒๖.๒ เพียงเป็นการแสดงการลงโทษให้ปรากฏก็เพียงพอแล้ว	๑๒๖. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๒/ล ๓๒๑ ลง ๒๓ ส.ค.๓๖ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือนฯ ต.ค.๔๐ หน้า ๕๕
๑๒๗. คำสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือน	ใช้แบบ ลท.๓	(๑) ให้ระบุชื่อ ตำแหน่ง ระดับ สังกัด เลขเงินเดือน อันดับ ชั้น สรุปการกระทำผิดทุกกรณีว่าเป็นวินัยไม่ร้ายแรง ตามข้อ (อ้างหลักเกณฑ์ ก.จังหวัด)สมควรได้รับโทษลดขั้นเงินเดือน...ขั้น (๒) อ้างมาตรา ๑๕ พ.ร.บ.บุคคลฯ ปี ๔๒ ของอบจ. (ประกอบมาตรา ๒๓ ของเทศบาล/มาตรา ๒๕ ของ อบต./มาตรา ๒๘ ของเมืองพัทยา) และข้อ ๘๔ ของหลักเกณฑ์ฯ ก.จังหวัด จึงให้ลงโทษลดขั้นเงินเดือน...ระบุชื่อ-นามสกุล...ขั้น (๓) แจ้งสิทธิในการยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.จังหวัด ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง (๔) ทั้งนี้ ตั้งแต่เดือน...เป็นต้นไป (ใส่เดือนถัดไปจากเดือนที่ออกคำสั่งโดยไม่ต้องลงวันที่) (๕) แบบ ลท.๓ ข้อความใดไม่ใช่ให้ตัดออก	๑๒๗. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ข้อ ๘๔
๑๒๘. การส่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำของระดับตำแหน่งหรือวุฒิการศึกษา	สามารถกระทำได้	๑๒๘.๑ แต่มีอาจลงโทษลดขั้นเงินเดือนกรณีรับเงินเดือนในระดับต่ำสุดอยู่แล้ว และ ๑๒๘.๒ ไม่มีขั้นเงินเดือนที่ต่ำกว่านั้นอีก หมายเหตุ เทียบได้กับมิให้ลดตำแหน่งและระดับ	๑๒๘. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๔.๒/๑๔๐๖ ลง ๗ ก.ย.๓๖ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยฯ ต.ค. ๔๐ หน้า ๖๐
๑๒๙. นายก อบท.มีอำนาจสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนครั้งขึ้นได้	กฎหมายใช้คำว่า “ไม่เกิน”	๑๒๙.๑ จึงสามารถลงโทษลดขั้นเงินเดือนในระดับใดก็ได้ที่เหมาะสม แต่ต้องไม่เกิน ๑ ขั้น ๑๒๙.๒ กรณีตัดเงินเดือนก็เช่นเดียวกันตัดได้ไม่เกิน ๕ % และไม่เกิน ๓ เดือน (ตัดน้อยกว่านี้ทั้งจำนวนเงินและจำนวนวันก็ได้)	๑๒๙. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๔.๒/๑๔๖๑ ลง ๑๑ พ.ย.๓๙ ในหนังสือตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ต.ค. ๔๐ หน้า ๒๒๗

๗.๒ คำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง (แบบ ลท.๔)

หัวข้อ / ประเด็น	ขอบเขต / เนื้อหา	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติ / คำอธิบาย	กฎหมาย / มาตรฐาน / มติ / แนวทาง / หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๑๓๐. หากกรรมการสอบสวนหรือนายก อบท.เห็นเป็นวินัยอย่างร้ายแรง	นายก อบท.จะออกคำสั่งลงโทษเลยยังไม่ได้ ต้องรอนติ ก.	(๑) นายก อบท.ต้องรายงานขอความเห็นชอบไปยัง ก.จังหวัด (๒) ก.จังหวัดส่งเรื่องให้ท่อนวินัยฯ ทำความเห็น	๑๓๐. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยฯ